

Willkommen in der Neuen Bulgarischen Universität

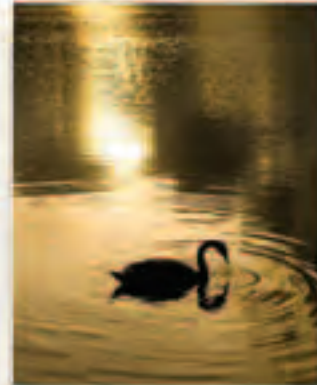
Добре дошли в Нов български университет

Witamy na Uniwersytecie Nowym Bulgarskim Добро пожаловать в Новый болгарский университет

Yeni Bulgar Üniversitesine hoş geldiniz

كادي دجلا ةيدرا غلبلا ةعماجلا يف الهمس و الهم

Bienvenu à la Nouvelle Université Bulgare

Καλώς ήρθατε στο Νέο Βουλγαρικό Πανεπιστήμιο

Welcome to New Bulgarian University

Ласкаво просимо до Нового Българського Університету ;Bienvenidos a la Nueva Universidad Búlgara! ברוך הבאים באוניברסיטה החדשה בולגרית

ЗАЩО СМЕ РАЗЛИЧНИ?

ЗАЩО СМЕ РАЗЛИЧНИ?

2

Различният университет

15

Интересният университет

43

Създаващият университет

48

Предприемаческият университет

62

Изследващият университет

64

Виртуалният университет

66

Толерантният университет

70

Диалогичният университет

75

Пътуващият университет

77

Европейският университет

79

Новият университет

84

Стъкленият университет

86

Ще ви пука ли, ако от утре няма НБУ?

89

Стратегическият университет

97

Свободният университет

Още за различията на НБУ може да откриете в книгите:

© Издателство на Нов български университет, 2008
София 1618, ул. Монтевидео 21, тел.: 81 10 125
www.nbu.bg/publishing

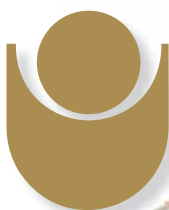
Различията представиха:
Веселина Василева, Лъчезар Рачев

ISBN 978-954-535-491-5

© Изработка: СЕЛЕКТА www.selektabg.com

Скрито са използвани откъси от текстове на проф. Бождан Божданов, Георги Текев, проф. Рандал Бейкър, доц. Кристиан Банков, Стефан Радев, ас. Биляна Курташева, проф. Васил Димитров, проф. Клаус Рот, Бойчо Кокинов, за които им благодарим. Благодарности към гл. ас. Морис Фагел, доц. Орлин Тодоров, Христо Чукурлиев, Емилия Трифонова, Искра Давидова, Амелия Личева. Специални благодарности на Малкия принц, на Хари Потър и на Сър Джон Даниел, на Ани Мушева и Красимира Крумова, на bTV, както и на хората, които преведоха "Добре дошли в Нов български университет" на различни езици - доц. Станислав Мичев, ас. Велин Белев, ас. Христина Янисова, доц. Мони Алмалех, Мариана Мелнишка, Жана Желязкова, Паулина Мартинова, Мариета Цветкова, Ирена Тодорова, Надя Куприянова. Специални благодарности за различните.

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

**ЗАЩО
СМЕ РАЗЛИЧНИ?**

Част първа

Различният университет

Може ли един въпрос да ни даде усещането за свобода - така както твърди Сър Джон Даниел, нашият почитен доктор, който пръв проповядвал от лаптоп в Уестминстърското абатство?

Дали нещата, които ни правят различни, са нещата, които ни правят добри? Дали се водим от обща мисия и обща ценностна система, достатъчно подвижна в единството си? Дали сме една общност, съставена от малки различни общности, в която живеем заедно? Носят ли различията на нашия университет положителния заряд, който може да превърне утопията в проект, а оттам във функционираща реалност, полезна за всички? Критичността ни породена ли е от любов? Можем ли да отстояваме ценностите си?

Има ли нещо общо с различността ни това, че при търсене по думата “различен” в интернет се появява различното грозно пате на Андерсен; кактусите, различни със своите бодли и цветове; розата на Малкия принц - различна от всички други рози в света.

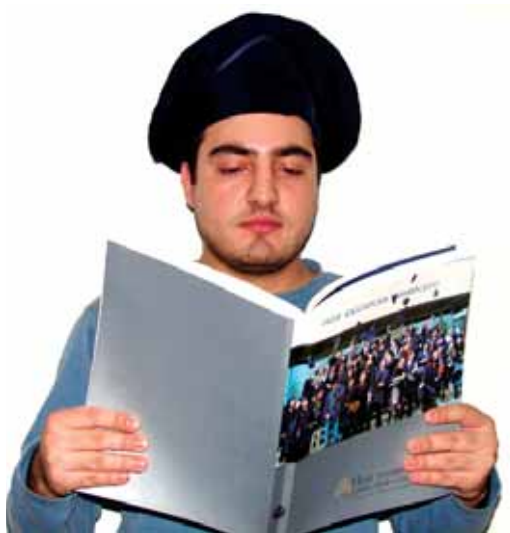
Дали е вярно това, което казва доц. Георг Краев, между семиотиката и фолклора, в почивката между лекциите си - “различен не значи да си друг, а значи да си най-личен. Да си с едно лице, един път завинаги, най-добър.”

Нашите различия правят ли “един ден, различен от другите дни, един час, различен от другите часове”?

“Защо сме различни?” е разказ за това, което правим днес в нашия университет, което си представяме за бъдещето и което е много силно свързано със създаването и историята ни, а именно - особенният свят на свобода — единствен и най-важен за университетите.

Благодарим на всички, които, въпреки кратките срокове, се включиха в този проект и направиха това издание различно. Много от различията в Нов български университет се дължат на тях.

1. Девизът
 2. Логото
 3. Тогите

1. Девизът. Ако девизите наистина имат за цел да изразяват характера, то *Ne varietatem timeamus* е успял. В превод от латински означава: Да не се боим от разнообразието. Измислен е от проф. Богдан Богданов и се използва от всички в университета - като личен девиз, при всякакви ситуации - защото нашето разнообразие носи знака на различното - на възможностите, толерантността, избора и свободата.

2. Логото. Символизира човек с книга. Израз е на това, че всеки човек може да учи всичко. И израз на още колко ли различни неща: логото на студентския съвет е съставено от няколко човечета с книги, в логото на Лятната школа по PR човечето е едно, но книгите му са много, по Коледа се е случвало книгата в логото да я чете човек с червена шапка. Понякога човечето е с компютър, друг път прави фигури от глина в мазето на НБУ, вози се със стъкления асансьор до петия етаж или отива в Artes...

3. Тогите. Тогите на студентите са изработени в противовес на традициите и каноничността – приличат на пелерини, които се обличат и замаят по най-различни начини. Тогите са замислени такива, че дори в празничните церемонии да се запази индивидуалният стил на всеки студент, а не всички просто да изглеждат еднакви като от *The Wall* на Pink Floyd.

4. Академичното и мениджърското управление. Този различен тип управление отделя стратегическата и финансовата власт от академичната - затова НБУ има Председател на Настоятелството и Ректор. С това т.нар. “разделение на властите” НБУ разваля класическата за страната университетска йерархична система, но гарантира развитието на много различни активности, свързани с креативността и обществената стратегия на университета. Макар да е различно и непознато, правилно други университети в България наричат мениджърското ядро на НБУ “хвърковата чета”.

5. Настоятелството. Председател на Настоятелството на НБУ е проф. Богдан Богданов (www.bogdanbogdanov.net). Като главен мениджър на университета работата му е свързана с мисията, финансовата политика, креативността и предприемаческия дух на университета. Настоятелството е различно с това, че прави връзката между НБУ и външната среда. В него работят личности, свързани с бизнеса - д-р Божидар Данев, Александър Божков; с държавната и местната власт - д-р Анастасия Мозер, Филип Димитров, доц. Веселин Методиев, инж. Пламен Йорданов; с научноизследователската работа - проф. Георги Фотев, доц. Тома Томов, проф. Антони Славински, проф. Ивайло Знеполски, доц. Васил Гарнизов; с обществеността - проф. Рандал Бейкър, д-р Огнян Шентов, Юлиан Попов, Димитър Паница.

*Проф. Б. Богданов
и президентът на
Р Гърция
К. Караманлис.
Като посланик в
Гърция (1991-1993)
проф. Богданов
съдейства за
преодоляването
на недоверието,
натрупано в периода
на "студената
война"*

6. Почетните доктори. Всеки един от почетните доктори е допринесъл за отличаването на НБУ - проф. Томас Сибиък, проф. Ееро Тараста и проф. Александрос Лагопулос помагат за развитието на семиотиката в НБУ; проф. Антонио де Албукерке де Суза Лара подписва един от първите договори за сътрудничество с НБУ; проф. Рандал Бейкър участва в създаването на първите магистърски програми; проф. д-р Елизабет Бейтс привлича лектори по време на международните летни школи по когнитивна наука; Райна Кабаиванска учредява фонд за национални и международни стипендии и прави майсторски клас в НБУ; Милчо Левиев провежда майсторски клас по джаз импровизации; проф. Волфганг Изер допринася за обучението по литературна теория и антропология; Сър Джон Даниел помага за внедряването на дистанционното обучение; акад. Вера Мутафчиева е от първите дарители на НБУ; проф. Герард Хофстеде помага за развитието на програмата по бизнес администрация; проф. Кшищов Зануси и проф. Серджо Микели допринасят за обучението по кино и телевизия; Стив Форбс подкрепя каузата на НБУ, защото "освобождава човешкото съзнание и човешкия дух, символизира бъдещето и истинския източник на капитала - човешкия ум, новаторство и въображение"; проф. Алфред Келерман хармонизира българското право с европейското; проф. Паскал Перино подкрепя франкофонската програма; проф. Джеймс Маклеланд развива когнитивната наука в НБУ; проф. Жан-Пьер Вернан и проф. Жил Липовецки допринасят за програмата по философия; Лорд Ралф Дарендорф и

проф. Клаус Рот допринасят за хуманитарното образование в НБУ; проф. Ричърд Паркинсън подкрепя египтологията в НБУ; д-р Катрин Лалюмиер и проф. Инголф Пернис помагат за утвърждаването на НБУ като съвременно европейско висше училище; Н. Пр. Джан Батиста Кампаньола помага за майсторския клас на Райна Кабаиванска в НБУ.

7. Почетните професори. Проф. Робърт Йънг, проф. Райна Михайлова, проф. Серафим Серафимов, проф. Боримир Кръстев, проф. Васил Димитров, проф. Антони Славински, проф. Александър Джеров, проф. Иванка Апостолова, проф. Иван Веселинов, проф. София Шишманова, проф. Цветана Манева, проф. Александър Фол, проф. Димитър Христов, проф. Людмил Мавлов, проф. Боряна Пирьова, проф. Джон Дийли, д-р Николай Сердев, проф. Крикор Азарян, проф. Мария Попова, проф. Енчо Герганов, проф. Екатерина Михайлова, проф. Мариана Евстатиева-Биолчева, както и почетните доктори Райна Кабаиванска, Милчо Левиев и Рандал Бейкър са отличени като почетни професори за принос с научната и преподавателската си работа в НБУ.

8. Адресът. “През девет планини в десета се намира приказният Нов български”. Две столици бележат адреса: София, ул. Монтевидео 21. Толкова е близо до планината, че наесен идват три тройки сови, живеят в боровете на НБУ и си отиват чак през пролетта. Говори се, че според секретен доклад тук всичко е по-хубаво...

Различните:

ЗАЩО НБУ Е РАЗЛИЧЕН?

Юлия Юревич: НБУ изгради в мен различно разбиране за образованието, направи всяко ходене към университета удоволствие.

Тя е Мис България-2007 и учи в бакалавърска програма "Телекомуникации" на НБУ. Говори три езика – руски, немски и английски, шампион е по тенис на корт. Обича да помага на хората.

Борислав Кандов: Отвори ми очите за света.

Георги Фотев: Нов български университет възникна като място на свободния дух. Това го прави различен и съм уверен, че ще пребъде в несекващо и обновяващо се различие. Различието е една от най-висшите ценности. В неговата основа е началото на всички начала - свободата. Различието се постига трудно и се отстоява нелесно. Постигане колкото трудно, толкова и очарователно. Лесно и сигурно е подражанието. В подражанието хората се отказват от хоризонта да бъдат себе си и загубват вкуса към свободата и креативността.

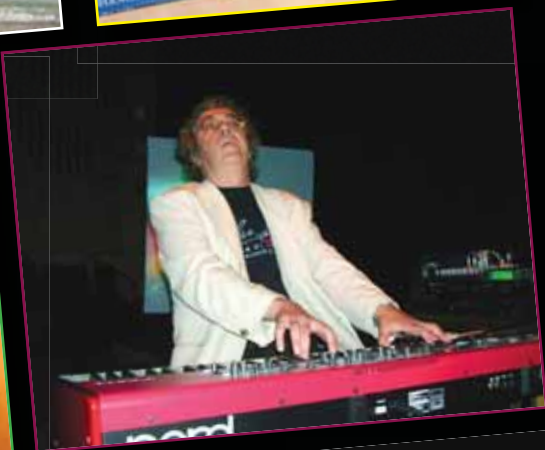
Христина Янисова: Често споделям със своите студенти, че бих била щастлива, ако можех сега да съм студент в НБУ. Именно защото усещам разликата (като бивш студент на друг университет). Като преподавател по новогръцки език в НБУ се стремя преди всичко към друг тип общуване и обучение. Новите методи правят нашата програма наистина различна, дори не би било преувеличено да се каже уникална в рамките на обучението по новогръцки език на университетско ниво в България. Студентите са привлечени от възможността да се обучават разнообразно и модерно.

Валери Милев: Различен е с това, че ни даде свободата да правим нещата така, както искаме и чувстваме, че трябва да се правят. Даде ни, разбира се, и солидна основа за това.

Георги Краев: Различен вероятно от другите университети? Ами ако работата ми, т.е. моите лекции, бяха сухарски, висока би била вероятността да не бъда преподавател в НБУ. Всъщност в изискването на университета преподавателите му да бъдат различни от охетелите и скучноват “академизъм” се крие и удовлетворението да бъдеш преподавател в НБУ. Честно казано, не е лесно да бъдеш различен от сивия академичен поток. Но университетът дава възможност да бъдеш поне непотретим.

Морис Фадел: В НБУ най-много изненади ми носи общуването със студентите. Често ми се случва да влизам на занятие и предварителният план, който съм подготвил, да се разпада под напора на въпроси, които водят до дълга дискусия. Тогава всеки момент очаквам някой да каже: “Товорите глупости!”. Не е лесно, но след подобни занятия се чувствам щастлив, защото между мен и студентите се е случило онова трето, което е най-важното в случая: търсенето на истината.

Полина Михова: На територията на страната единственото академично образование по медицинска кибернетика е в НБУ, от бакалавърска програма “Естествени науки”.

В РОЛЯТА НА РАЗЛИЧНИТЕ

Борислав Кандов - той създава блоговете "Ще ви пука ли..." на в. "Капитал" и е завършил "Връзки с обществеността" в НБУ. Възпитаникът на НБУ не се спира да попита: "Ще ви пука ли, ако от утре няма НБУ?"

Проф. Георги Фотев – той е социолог и член на Настоятелството на НБУ. Написал е интересни книги като "Социална реалност и въображение", "Диалогична социология", "Граници на политиката".

Ас. Христина Янисова – тя е автор на бестселъра "Упражнения по практическа граматика на новогръцки език" и преподава новогръцки език в НБУ.

Валери Милев – той е спечелил куп награди като режисьор на музикални клипове и е завършил програма "Кино и телевизия" на НБУ. Негови са Empty World на Gravity Co., "БГ ТВ" на Руши Видинлиев, а също и Mr. Killer на Каризма. Режисира и клипове на колегите си от НБУ - Лиана, Лора Караджова, Ънсулт и др.

Гл. ас. Морис Фадел – той прави "Университетския дневник" - вестника на НБУ. Автор е на монографията "Пол де Ман: опити с невъзможното". Води едни от най-атрактивните курсове - "Литературни мистификации и афери", "Литературният пазар днес", "Четене и писане в интернет".

Иво Попиванов – той е най-перспективният студент по психология, награден от Дружеството на младите психолози. Учи в магистърска програма "Психология на развитието" на

НБУ. Сътрудничи в Лабораторията по сетивно-двигателни и когнитивни процеси в Института по невробиология към БАН и... работи по уникален проект за създаване на електронна база от снимки на лица.

Доц. Симо Лазаров – той е свирил под открито небе на пирамидите в Гиза и в Тел Авив. В НБУ преподава компютърно музициране. Основал е първото в България студио за електронна музика. Негова е музиката за филма "Deathstalker IV – Match of Titans", продукция на Concord-Hollywood, написал е над 300 произведения, има над 2000 концерта. А казва, че може да представи себе си само с 10 позиции...

Снежина Петрова – тя е цитиран преподавател в НБУ. Тя е същата Снежина Петрова от "Опасни връзки", "Жени на ръба", "Кафе и цигари", "Монолози за вагината" и от филма по сценарий на Кишицов Зануси "Платено милосърдие". Любимата ви актриса от "199", от "Сфумато"... Тя е най-добрата главна женска роля. И различна...

Доц. Иван Георгиев – той е шефът на продуцентска къща "СИНЕМАК" и шефът на департамент "Кино, реклама и шоубизнес". Той е син на Гец - големия български актьор Георги Георгиев. И също толкова голям.

Красимира Крумова – тя е влюбена в Artes Liberales програмата на НБУ, която завършва през 2006 г., но от 2007 г. възобновява връзката, като я записва на първо място в заявлението за кандидатстване на по-малката си сестра. Същевременно продължава обучението си в бакалавърска програма "Визуални изкуства", модул "Реклама".

Следва продължение - стр. 59

Рангел Гюров: Опитът, който натрупах в България и в чужбина - работа в екстремни ситуации, с различни по раси студенти, преподаватели и специалисти, ме направи по-различен от колеги в другите университети. Експедиция на департамента до Южния полюс откри за първи път скъпоценни камъни, злато и фосили, с които промени досегашните представи за там. Откритите от нас диаманти край с. Светулка в Родопите прочуха не само НБУ, но и България. Гемоложката суровина Ньюбулит (NewBULit), открита от преподаватели и студенти край Кръстова гора, носи името си от аббревиатурата на New BULgarian University. Поради значимите в световен аспект открития Лабораторията по гемология на НБУ е единствената от България, включена в световната директория на Световната гемоложка асоциация. Единствено НБУ е бил домакин на изложби с образци от Луната, донесени от американски и руски космически експедиции. Така НБУ става университет за всички.

Екатерина Михайлова: Областта, в която чета лекции, е свързана с промените в България след 1877 г. Като представител на консервативното политическо движение се опитвам да представя и защита модела на общество, стъпващо върху традициите, поощряващо добрите практики и отворено към свободната инициатива. Нов български университет е различен от останалите висши училища, защото поддържа този модел в областта на образованието. Ако има нещо, в което университетът е наистина пионер в България, това е начинът, по който синтезира високия Академичен дух и актуалните културни, обществени и политически събития.

Иво Попиванов: НБУ ми помогна да повярвам, че всеки има шанс да научи много, стига само да поиска. Средата в университета ме научи на това, че успехът ми зависи най-вече от мен. Там можеш да получиш много, стига да пожелаеш и да имаш правилната настройка. Не знам дали това е качество, което ме прави различен. Предполагам, че има много други хора, които също мислят като мен. Факт е, обаче, че всеки от нас е различен в някакъв смисъл и може би това е едно от прекрасните неща на света.

ЛиЛана: Колкото и странно да звучи, едно от най-важните неща в образованието е осъзнаването на това какво всъщност представлява то и защо ти трябва. Благодарение на НБУ превърнах ученето си не в самоцел, а в начин да намеря себе си и чрез знанията, които придобивам, да се чувствам по-самоуверена. Не че това ме е направило различна от другите, но това промени самата мен, а останалото зависи вече от всеки един от нас – как ще се възползваме от знанията и самочувствието, които ни дава НБУ.

Пламен Цветков: От чисто техническа гледна точка най-активният ми принос за това, което прави НБУ различен, е несъмнено работата ми по представянето на водените от мен курсове в електронен вид. Чувал съм студенти да обясняват на колегите си, дошли от други висши училища, как в НБУ държат на компютърната грамотност и на

електронната форма на обучение. По отношение на съдържанието на преподавателската ми дейност предлагам на студентите една гледна точка върху миналото, различаваща се съществено от клишетата и митовете, които са залежали дълбоко в програмите по история и които са неделима част от чудовищните изкривявания на българската историческа памет.

Морис Гринберг: Заниманието ми с проблеми, с които не бих могъл да се занимавам в нито един друг университет. От една страна, това е работата ми в Централно- и Източноевропейския център по когнитивна наука, който е уникален за България и за Балканския полуостров. Работата в него ми даде възможност да се занимавам с интересувачи ме проблеми, които са много далеч от първоначалната ми област – теоретичната ядрена физика. Част от дейността ми е свързана с развитието на програмата за изявени студенти, която също е без precedent в България. Тя дава възможност на студенти от бакалавърските програми да добият компетенции, работейки върху реални изследователски проекти. Участвам и в развитието на оценяването в НБУ. Центърът за оценяване е първият по рода си в България.

Симо Лазаров:

1. Програмата “Компютърно музициране” е единствена по рода си в българската образователна система и съществува само в НБУ.
2. Разработената методология за преподаване на 8-те курса по синтезатор, която намери добър отклик сред колеги от цяла Европа и специално в Institute Musical Electroacoustique de Bourges във Франция.
3. Създаденото по наша идея учебно-практическо звено за компютърно музициране и звукообработка – то е авангардно и служи за създаване на аудиопродукция, подпомагаща учебната дейност в момента на запалването на творческата искра.
4. Международният форум-фестивал “Вселената на компютърната музика”.

Снежина Петрова: Направих първите си стъпки като преподавател именно в НБУ. Не съм преподавала другаде и нямам намерение - НБУ е единственото място, където който иска да се срещне с мен, може да го направи. Обучението в НБУ е много гъвкаво и динамично, то позволява и на преподаватели като мен успоредно да развиват творческата си кариера, което смятам за изключително важно – преподавателят да не се ограничава единствено с педагогическата си дейност. Това, че всеки семестър, всеки час и с всеки курс започвам винаги отначало, не ми позволява да изработя една статична система на обучение - аз адаптирам програмата си спрямо всеки отделен курс и дори студент. Ако не го правя, студентите могат да игнорират моите курсове - това ме държи в постоянна кондиция и не ми позволява да се осланям на каквато и да е рутинна. Преподаването на театър означава влизане в персонален, много личен контакт с личността и с творческата природа на всеки един студент. Отключването и култивирането на артистичната дарба е целта на работата ми в НБУ. Надявам се с това да отговарям на въпроса.

Иван Георгиев: Опитвам се лекциите ми да бъдат винаги равнопоставени дискусии със студентите. Свързвам всички теоретични постановки с реалната практика в киното и в телевизията в сегашно време. Стремя се в часовете ми да бъде забавно, да има баланс между трудните проблеми и веселите киноистории (свързани със същата проблематика). Търся възможности да илюстрирам с прожекции и с всевъзможни реални материали от филмови продукции всичко, за което говоря. При всяка възможност организирам срещи на студентите с режисьори, продуценти, сценаристи, директори на фестивали, шефове на телевизии от България и света. Киноклубът на НБУ, с дейността на който се гордея, е една от малкото алтернативни кинозали в София. Студентите участват в национални и международни фестивали. Преподавателите от департамент “Кино, реклама и шоубизнес” в по-голямата си част са действащи професионалисти и обучението е тясно свързано с реалната практика.

Райна Кабаиванска: Имам голям интернационален опит в провеждането на майсторски класове по вокална техника и изпълнение. Но атмосферата на класа, организиран от НБУ, е коренно различна: организацията е перфектна, проблеми не съществуват, условията за работа са идеални. Кандидатите са подпомагани при всички ситуации с приятелство и топлота. Екипът е от млади хора, великолепни във всички отношения – култура, възпитание, работоспособност. Винаги се създава климат на ентусиазъм, сътрудничество и обич.

Меглена Кунева: Възникването на НБУ е свързано с времето непосредствено след 89-а година, когато имаше осъзната нужда от промяна и мисля, че това желание залегна във философията на този университет, създаден от една общност на съмишленици. Подчертавам идеята за общност, която стои в основата му, защото точно духът на заедност, много развитите връзки между преподаватели и студенти, участието в съвместни проекти, както и желанието да отговаряш на времето, да съществува в конкурентна среда, са сред най-характерните черти на НБУ, които му помогнаха да се утвърди като привлекателна територия и за преподаватели, и за студенти. И - разбира се – не мога да не спомена и либералната идея за образование, която структурира курсовете в този университет, залагайки на избора, на индивидуалността и на свободата сам да конструираш образованието, от което се нуждаеш.

Красимира Крумова: НБУ от самото си начало е различен. Когато си част от нещо толкова различно, неминуемо ставаш различен и ти. В този университет се залага на демократичното образование, което за една държава като нашата е много важно, защото малко или много ние трябва да се научим да бъдем по-различни от предшествениците си, а именно - да бъдем образовани тип “Artes Liberales”, да бъдем свободни да избираме какво, по колко и къде да учим.

Част втора

Интересният университет

Учебната и изследователската дейност на НБУ е под знака на различieto. Някои от учебните програми се появяват за първи път в България именно от НБУ - семиотиката, антропологията, когнитивната наука, *Artes Liberales*. Други за първи път появяват в България нови различни неща като - изследователската мисия в Египет, кучетата-роботи, компютърното музициране, телемедицината, Индже, пърформънс, нюбулита... Някои от областите на обучение и изследване приканват към различност - защото се водят на чужди езици - Египтология на английски, Мениджмънт на хотелиерството и ресторантьорството на френски, Мрежови технологии на английски, Политически науки на френски... Някои от програмите имат дистанционна форма, други съчетават различните форми. Някои са много различни, а други - още повече...

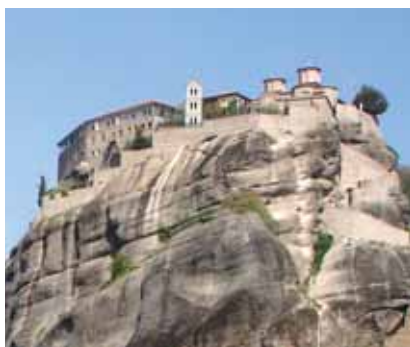

9. Artes Liberales. “С Artes Liberales в НБУ бележим идеала на един вид ново знание, различно от старото, уважаващо само обективността без съмнение.” Artes Liberales е общоуниверситетски образователен модел и уникална за България двугодишна учебна програма. Моделът изисква добре развита кредитна система; многообразни форми на обучение; добре развита научноизследователска дейност; практическа насоченост на образованието. През времето в университета

функционират два семинара, които подпомагат изработването на форми на обучение от типа *Artes Liberales* - семинарът на доц. Бойчо Кокинов “Леонардо да Винчи” и семинарът на проф. Богдан Богданов “Науката - разбирана и правена”. Стартира издателската поредица “*Artes Liberales* - книги по общо образование”. Проф. Рандал Бейкър представя модела *Artes Liberales* като път на мъдростта, чиято цел е “изграждане на качества, необходими независимо от това с какво се занимава човек, като едновременно с това личността се превръща в инструмент за защита на свободата”. В същността си традицията на *Artes Liberales* се състои от два елемента: *Trivium* - обхващащ граматика, реторика и логика, и *Quadrivium* - съдържащ аритметика, геометрия, музика и астрономия. Моделът *Artes Liberales*, който НБУ внедрява, е най-близко до модела, разработен в САЩ - гъвкавост, умения за решаване на дискусийни проблеми, готовност за практическо живеене. Либералното образование в първите две години предлага широка интелектуална основа за знанията, които стават строго специализирани в третата и четвъртата година на бакалавърските програми, в магистърските и в докторските програми. *Artes Liberales* е единствената програма в България, която дава възможност на студентите сами да очертават маршрутите, по които да се развиват и реализират, като им предоставя свободен избор на всякакви предмети. Посланието на общото образование и на програмата *Artes Liberales* е едно: “В един динамично променящ се свят ако не виждаме “общата картина” и не вкореним образованието си в търсенето на ценности, едва ли бихме успели или поискали да оцелеем.”

10. Антропология. Изследователите и студентите - ловци на улове, от тази наука, съставляват силно ядро в национален контекст, а изследванията им преминават националните граници - към българските турци, изселени в Турция, към бесарабските българи, към фолклора в Македония... Основните компетенции на програмата казват, че завършилите студенти притежават знания за социалните структури, общностите и културните феномени, за организиране на културния туризъм, че могат да проучват общественото

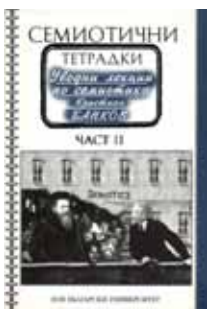
мнение, да анализират и коментират социални процеси. В програмите по антропология преподават: доц. Васил Гарнизов, доц. Ирена Бокова, доц. Пламен Бочков, проф. Юлиан Константинов, доц. Цвете Лазова, доц. Магдалена Елчинова, доц. Дмитрий Варзоновцев, доц. Харалан Александров. Обучението на студентите-антрополози преминава през низ от теренни изследвания и практикуми по социологически проучвания. Всяка година антрополозите в НБУ издават годишник “Антропологични изследвания”, в който публикуват резултатите от практическата и изследователската си работа. Сред книгите, които осигуряват обучението по антропология в страната, са поредиците на НБУ “Значими имена в антропологията” и “Ловци на умове”. Снимките на антрополозите не стават за публикуване в много от официалните материали на университета, защото винаги са свързани с маси и гозби, с гъдулки и поляни, с кукери и кервани, с мечки и митинги, но пък само антрополозите могат да разкажат за странни светове, почти като този на Нарния.

11. Когнитивна наука и психология. По информационните табла на НБУ често се появяват съобщения от типа: “Ако искате да участвате в експеримент, елате на 4-ти етаж”. Общността на когнитивистите и психолозите в НБУ разполага с различни лаборатории, в които има от компютри, слушалки, ЕЕГ-та, кучета-роботи, Фройд - до тъмни стаички, страшни столове, надписани макети на мозъци. В университета съвместно работят департамент “Когнитивна наука и психология” и Централно- и Източноевропейски център по когнитивна наука - отделно и заедно, те са разработили бакалавърските програми “Психология”, “Изследователска програма за изявени студенти”; магистърските програми “Логопедия”, “Когнитивна наука”, “Клинична психология”; докторските програми “Когнитивна

наука” и “Езикова и речева патология”. Департаментът има семинар, годишна конференция и издава годишник с научни изследвания. Всички могат да участват в ежегодните летни школи на Центъра по когнитивна наука, който е единствен по рода си в Централна и Източна Европа, но е създад групи, занимаващи се с когнитивна наука, в Полша, Унгария, Румъния, Македония, Русия. Самият Център е обявен за Center of Excellence на Европейския съюз и е носител на наградата на Световната асоциация по когнитивна наука за принос в обучението по когнитивна наука на международно равнище.

12. Семиотика. “Една от нововъведените и съпътстващи появата и развитието на НБУ дисциплини е семиотиката. Тя първоначално се утвърждава като общообразователен курс, но скоро след това интересът към нея се разраства и с течение на времето се създават магистърска и докторска програма по семиотика, подкрепени от международен съвет. Интересно е, че с такава степен на институционализираност на семиотиката могат да се похвалят много малко университети в света.” Идеята за създаването на Югоизточноевропейския център за семиотични изследвания в НБУ се заражда между конференция на Международната асоциация за семиотични изследвания и конгрес на Балканската асоциация на семиотичните сдружения. Проф. Сибиък от Университета в Индиана, проф. Познер от Изследователския център по семиотика в Берлин, проф. Уат от Калифорнийския университет, проф. Тараста от Хелзинкиския университет, проф. Лагопулос от Аристотеловия университет, проф. Пание от Католическия университет в Лион, проф. Дийли от Хюстънския университет са само част от имената, които застават зад каузата на НБУ - да разчита знаци. Всяка година семиотиците в НБУ провеждат школа по семиотика в две

Доц. К. Банков и проф. Умберто Екхо

сесии - пролетна и ранноесенна. “Ежегодните международни събития в областта на семиотиката в Европа са три, като освен нашата школа, такива са летните семинари в Урбино, Италия, и Международният летен институт в Иматра, Финландия. За разлика от другите два форума, българската школа е замислена да бъде изцяло в полза на студентите по семиотика.”

В Националната библиотека книгите по семиотика, направени в НБУ, заемат основното място - от преводите на Бергсон, от “Семиотиката в САЩ” на проф. Сибийк, през най-малко десеттомната поредица от най-нови семиотични изследвания до семиотичните тетрадки на доц. Кристиан Банков, до “Семиотика и комуникации” на проф. Мария Попова, “Еврейските символи” на д-р Мира Майер и “Семиотика в действие”.

13. Средиземноморски и Източни изследвания. В териториален аспект ареалът се разпростира върху древните цивилизации на Средиземноморието - Гърция и Рим, Класическия Древен изток - Древен Египет и Месопотамия, както и на Древна Индия, Персия и Предна и Централна Азия. Старият свят и египтологията се свързват с имената на доц. Сергей Игнатов, доц. Теодор Леков и Емил Бузов, Източното Средиземноморие в Древността - с проф. Кирил Йорданов, класическите студии - с гл. ас. Михаела Алексиева, доц. Петър Димитров, ас. Георги Гочев и ас. Божидар Христов, ислямската философия и арабският език - с гл. ас. Мариана Малинова и ас. Велин Белев, тракологията - с доц. Валерия Фол и откривателката на Свецарската гробница проф. Мария Чичикова, средновековната история - с доц. Тома Томов, хебраистиката - с д-р Мира Майер. НБУ създава първата българска изследователска мисия в Египет, по силата на която се организира ежегоден пътуващ семинар за студентите по египтология. НБУ е единственият център в Югоизточна

Водачите на Египетската мисия на НБУ -
доц. Сергей Игнатиев и доц. Теодор Лексов

Европа с изградена информационна база за изследвания и за обучение по проблемите на Стария Египет. Разработва се дигитална база от данни в разделите “Пирамидите на Древен Египет”, “Историческа география на Древен Египет”, “Скулптурата на Древен Египет”. В “Лексикон на древноегипетската духовност” са събрани древноегипетски религиозни текстове - в йероглифна публикация и превод на английски език. Студентите имат постоянен достъп до базите данни, но също така и задача да подготвят отделни информационни блокове. В цяла Източна Европа единствено в НБУ се изучава Египтология на всички нива на университетското образование: бакалавърско, магистърско и докторско.

Сред различностите в областта застава и списанието “Orientalia. Списание за Изтока”.

14. Информатика и компютърни технологии.

Толкова много компютри има в НБУ, че е съвсем логично да има куп различни програми и модули като - компютърни технологии в биомедицината, музиката, отбраната.

Обучението се предлага от бакалавърските програми “Информатика”, “Мрежови технологии” (на английски език), “Компютърни медийни технологии”; магистърските програми “Софтуерни технологии в Интернет”, “Мултимедия, компютърна графика и анимация” и докторската програма “Теоретична информатика”.

Компютърните лаборатории са оборудвани с тренировъчни

сървъри, компютри и техника, позволяваща обучение по програмиране, системно администриране, алгоритми и структури от данни, скриптов езици, администриране на компютърни мрежи, невронни мрежи, разработка на мултимедийни продукти, мултимедийни технологии, компютърна графика, графичен дизайн. Обучението се води от изследователи и практики, които са част от научноизследователския свят на департамент “Информатика” - доц. Петя Асенова, проф. Красимир Калинов, проф. Иван Ланджев, доц. Велина Славова, доц. Станислав Иванов, доц. Марин Маринов.

Най-добрите студенти участват в ежегодната между-университетска олимпиада по информатика.

www.nbu.bg също е направен от студенти по компютърни науки в НБУ.

15. Телекомуникации. Телекомуникациите в НБУ се отличават със силната си практическа насоченост. Студентите имат лаборатория с телефонна централа Ericsson MD110, компютри, осцилоскопи, спектроанализатори, генератори, усилватели, модулатори, лабораторни захранвания, видеотехника и сателитна техника. Ежегодно се организират практики и стажове в БТК, Български пощи, Siemens Informations and Telecommunications, Ericsson, Електрон радиоком. За студентите по телекомуникации се отпускат стипендии от Германос телеком, България и Сименс, България. За тази цел се организира конкурс, на който най-добре представилите се студенти получават 5-годишни стипендии за обучение в програмите

Лаборатория по телекомуникации

по телекомуникации на НБУ.

Департамент “Телекомуникации” председателства Регионалния център за квалификация на ръководни кадри към Международния съюз по телекомуникации - ITU Женева. Експерти от департамента по телекомуникации разработват за Държавната агенция по информационни технологии и съобщения различни проекти като “Хармонизация на българския радиочестотен план и този на страните-членки на НАТО” и “Проект и стратегия за изграждане на широколентова инфраструктура в България”.

16. История. В НБУ работят едни от най-известните специалисти в областта на историята - доц. Веселин Методиев, проф. Пламен Цветков, доц. Лъчезар Стоянов, доц. Цветана Чолова, доц. Румен Генов. Акад. Вера Мутафчиева също е част от общността на историците - с академични лекции и дори с празнуването на рождените си дни в НБУ. Студентите и изследователите в областта на историята имат подкрепата на Института по история на БАН, Главното управление на архивите на Министерския съвет, Националния исторически музей, Висшия евангелски богословски институт. Всяка година департамент “История” провежда национална конференция на тема “Историята като наука, образование и професия”, която синхронизира развитието на научноизследователския свят и обучението. Специално за обучението по история по поръчка на Настоятелството на НБУ е разработен учебникът “Светът през XX век” от проф. Пламен Цветков - част от поредицата “Artes Liberales -

доц. Веселин Методиев и аскад. Вера Мутафчиева

книги по общо образование”. Част от обучението на студентите са пътуващите семинари, които осигуряват “in situ” обучение - обучения извън аудиториите, с цел ситуирането на историческите събития и факти в тяхната естествена среда.

17. История на културата. Редовните пътуващи семинари, изложбите, публикациите с висок индекс на цитиране са отличителни за обучението и преподаването по история на културата. Преподавателите в областта са проф. Иван Маразов, проф. Иван Богомилов, проф. Цочо Бояджиев, проф. Иван Божилов, доц. Ирина Генова, доц. Татяна Шалганова, доц. Ружа Маринска, доц. Наталия Христова. Студентите по история на културата са издали два изцяло студентски сборника - “Античност-Средновековие-Съвременност” и “Изкуствознание и културология”, които по нищо не отстъпват на сериозната изследователска поредица на преподавателите от семинара “Митология, изкуство, фолклор” (МИФ). Всяка година студентите участват в Международния уъркшоп във Флоренция, чиято цел е международната интеграция и взаимодействието между представителите на различните култури. Най-новият проект, инициран от проф. Иван Маразов, е създаването на учебен музей на НБУ.

18. Археология. Научноизследователската дейност на преподавателите-археолози е свързана с археологически изследвания на територията на България, Турция, Гърция, Румъния и Грузия, а на студентите-археолози - с обекта “Антична и средновековна крепост” при с. Горно ново село,

Проф. Иван Гацов на разкопки в Румъния

*Проф. Рангел Гюров
има различна теория за
Перперек*

Студентски разкопки в действие

който от 2005 г. е изследователски обект на департамент “Археология”. Преподавателите представят изследванията си в постоянния семинар “Археология: открития и проблеми” и в годишниците на департамент “Археология”.

Департаментът по археология и разработените от него програми се отличават с интердисциплинността си и взаимната работа с други департаменти от НБУ: “История на културата”, “Науки за Земята и околната среда”, “Когнитивна наука и психология”, “Информатика”, а също така и с други институти от системата на Българската академия на науките. Археологическите паметници в двора на НБУ, преотстъпени от Археологически музей, също са предоставени на НБУ по проект на университетските археолози. За практическата работа на археолозите в НБУ е създадена Лаборатория по археометрия.

19. Масови комуникации. Департаментът по масови комуникации на НБУ полага основите на университетското изучаване на пбблик рилейшънс в България през 1991 г. По-късно и други университети въвеждат дисциплината, а чак през 1997 г. (“Държавен вестник”, бр. 27/1997) тя влиза в държавния регистър на образователно-квалификационните степени по специалности във висшите училища на Р България. В сайта на Българското дружество за връзки с обществеността пише, че първата българска частна агенция за PR - Prime Agency, била открита през 1992 г. от петима студенти по PR в НБУ (Иван Велев, Живко Калотов, Асен Попов, Зорница Тодорова, Павлина Гугова), които били от първите записани в експерименталната програма по масови комуникации в новосъздадения университет. Още през 1991 г. целта на Департамента по масови комуникации била да предлага едно различно образование. До ден-днешен тази различност се поддържа с Лятна школа по PR, с годишници на департамента, в които за първи път в НБУ се публикуват студентски изследвания и информация за студентите, завършили програмите по журналистика и връзки с обществеността. PR-ът на НБУ също се прави от студент по масови комуникации, учещ в университета.

В
бакалавърската
програма
по масови
комуникации
се обучава
вodeцият на
прогнозата
за времето
по bTV Иво
Андреев.

P. S. за PR: Приказните ПРАктици от Десислава Бошнакова:

Истината е, че ПРиказките са част от историята на света и във всяка една от тях можем да открием връзка с днешния живот. Но безспорен лидер в уменията за комуникация, в брeндинга, в позиционирането и в още много

други сфери е героят на Антоан дьо Сент-Екзюпери - Малкият принц. На първо място той е отличен комуникатор, защото успява да заговори на езика на всеки, чиято планета посещава. Но това не е най-важното. Той успява да получи онова, което иска, и приема хората на планетите такива, каквито са - "малко странни". Прекрасната приказка за малки и големи започва с един чудесен пример за определяне на целевите публики. Малкият принц много точно определя към коя целева група попадат хората, с които се среъца, като им показва своята рисунка номер 1... Когато в лекциите си пред студенти стигна до темата за брeндинга, винаги ги моля да прочетат отново "Малкият принц". Историята на Малкия принц и лисицата — целият процес на опитомяването според мен е най-добрият пример за смисъла на ПР и брeндинга. Усилията на всички ПР-и са насочени именно към опитомяване на публиките, към създаване на отношения между тях и продуктите/услугите. Всъщност ПР има за цел да постигне именно това, което лисицата иска да постигне между себе си и Малкия принц: "Но ако ме опитомиш, ние ще изпитваме необходимост един от друг."

сп. Мениджър, брой 100 / февруари 2007

20. Политически науки. "Програмата-шампион тази година е "Политически науки" на френски език" - почти винаги така започват журналистическите материали около кандидатстудентските кампании и класиранията в НБУ. Програмата безспорно е единствената в страната в сферата на политическите и социалните науки, в която преподаването е на френски език. Без аналог е и магистърската франкофонска програма "Международни отношения и сравнителна политика". Франкофонското обучение по политически науки в НБУ е разработено с помощта на Университетската агенция на франкофонията и се провежда от международни преподавателски екипи. Има подкрепата на Френското посолство и Френския културен институт в България. Успоредно с програмата на френски език, обучение се провежда и в програма на български език, която предлага избор за специализация в разнообразни модули. По линията на партньорството си с AUF НБУ има възможност да провежда съвместно обучение на докторанти. В департамент "Политически науки", в който работата винаги е обвързана от равнопоставен брой преподаватели и студенти, шампионски

Представяне на книгата “Университетът - особен свят на свобода” във Френския културен институт

се работи - от политическия анализ до политическата практика. Последният голям пример е присъединяването на България към Европейския съюз, а отговорът на департамента - конференцията “Модернизация, демократизация, европеизация: сравнение на България и Румъния” - с публикации на български и френски език. Ако има изборно студийно, политически дебати, то непременно поне двама от коментиращите са преподаватели от НБУ - доц. Антоний Тодоров, доц. Анна Кръстева, доц. Добрин Канев, доц. Маргарита Шивергева, доц. Антони Гълъбов, Екатерина Михайлова, проф. Евгений Дайнов, доц. Евгения Иванова, ст. ас. Иван Начев. Към Департамента по политически науки действа Център за европейски бежански, миграционни и етнически изследвания, както и две студентски организации - Асоциацията на студентите франкофони и Клуб “Нова дипломация”. Богатата практика на политиките от НБУ показва, че те могат да направят политически проблем дори за “Университетът - особен свят на свобода”.

21. Право. В областта на правото в НБУ работят студентите от магистърска програма “Право” и преподавателите от департамента “Право”. Студентите са участвали дори в редовно заседание на Европейския парламент в Брюксел. Те издават списанието “Правен преглед”, в което включват преподаватели, а преподавателите правят семинара “Реформата в правната система на България”, в който включват студенти. НБУ има учебна Съдебна зала, която носи името на големия български

юрист проф. Кацаров, чиито архиви се съхраняват в НБУ. Тя е оборудвана с места за съдебните заседатели, съдийския състав, прокурорите и подсъдимите. За учебните съдебни процеси, които се провеждат в залата, са изработени специални съдийски тоги. На тези процеси студентите работят по действителни случаи, предоставени от Софийския районен съд. Учебните съдебни процеси са отворени за всички желаещи да разберат как би трябвало да работи съдебната система в България. След първите симулативни процеси публичност придоби историята, че “след края на процеса осъденият бил изведен с белезници и закаран в мазето на НБУ. Там останал до края на деня, за да се превъплъти докрай в ролята, която имал... А за да създаде по-голяма сложност на процеса, проф. Джеров прибавил към реалното убийство и екзекуцията на съседа...”.

22. Публична администрация. В България НБУ създава първата образователна програма по публична администрация. В “Предложение за ролята на Нов български университет” първият консултант на програмата - проф. Рандал Бейкър от Университета в Индиана, аргументира мотивите за програма по “обществен мениджмънт” със смяната на бюрократичния режим с демокрацията и с възникването на светкавична нужда от нов тип ефективни мениджъри за публичния сектор. За максималната функционалност на програмата се изисквало: да бъде разработена от българи, за да се спазят нюансите на културния контекст дори само заради това, че западният термин “мениджмънт” в България се представял най-добре от термина “администрация”; да се обучат в краткосрочни

курсове преподаватели сред отговорните за управлението на промените, които да поемат обучението. Центърът по публична администрация на НБУ е член на Национална секция за България на Международния институт по административни науки (Брюксел), на Мрежата от институти и училища по публична администрация в Централна и Източна Европа (NISPAcee). Центърът по публична администрация предлага уникалната за България магистърска програма по университетски мениджмънт. Съвместно с The Open University се разработват материали и курсове за дистанционно обучение. Провеждат се обучения за служителите от държавната администрация. Студентите се обучават от експерти-практици и имат практики и стажове в Народното събрание, Министерския съвет, Програмата за развитие на ООН, Националното сдружение на общините в България... А според проф. Бейкър ролята на НБУ била в това, че “новите институции имат уникалната възможност да бъдат оригинални и новаторски. НБУ е създаден като част от демократичното движение, за да предостави форум за нови специалности или за такива, които са били неприемливи за предишната система, както и за да бъде проводник за преподаватели с новаторски идеи и концепции за висшето образование.”

Зам.-ректорът по изследователската дейност доц. Людмил Георгиев е от първите изследователи, разработили програмите по публична администрация в България и най-добрият водещ на празничните церемонии в НБУ

23. Икономика. В областта на икономиката преподават известни изследователи и практики - проф. Радослав Цончев, доц. Събина Ракарова, проф. Светослав Масларов, акад. Иван Попчев, доц. Ангел Георгиев, доц. Соня Алексиева, доц. Виолета Касърова, доц. Нинел Къосева, доц. Стефан Стефанов, доц. Михаил Михайлов, д-р Иванка Данева. Обучението по икономика, банков мениджмънт, бизнес администрация,

международен алтернативен туризъм, международен бизнес, мениджмънт и организационно съвършенство, управление на туризма и финанси се предлага в редовна и в дистанционна форма или с алтернативни форми за някои от курсовете. Дистанционализирането на програми и курсове, особено в магистърската степен, улеснява обучението на практикуващите мениджъри. Преподавателите по икономика разработват учебните материали за дистанционната форма на обучение. Магистърската програма “Банков мениджмънт” е разработена съвместно от Международен банков институт и департамент “Икономика и бизнес администрация”. Целта на сътрудничеството е да приближи обучението до непосредствените потребности на съвременната банкова и финансова практика. Много от курсовете също са консултирани с реалния бизнес. Програмите на Училището по мениджмънт на НБУ използват практиките “насочено саморазвитие” и “подпомагано дистанционно обучение”, които съчетават постигане на компетентност с конкретни практически резултати. Училището по мениджмънт на НБУ работи по стандартите на The Open University, затова завършилите професионални програми получават сертификат и диплома както от НБУ, така и от ОУ. Икономическите програми в НБУ са сред първите в класацията на работодателите за източниците на кадри.

24. Науки за Земята. Департамент “Науки за Земята и околната среда” е разработил бакалавърските програми “Науки за Земята”, “Естествени науки” - съвместно с департамент “Медикобиологични науки”; магистърските програми “Аерокосмически методи за екологията и околната среда”, “Екология и екотоксикология”, “Гемология”, “Международен алтернативен туризъм” - съвместно с департамент “Икономика и бизнес администрация”; докторските програми “Аерокосмически методи за изследване” и “Екология и екотоксикология”. Повечето от програмите предлагат обучение в редовна и в дистанционна форма. Всяка година департамент “Науки за Земята и околната среда” организира експедиции за преподавателите и студентите в Странджа и Родопите, свързани с проучвания в областта на геологията,

*Мисия на НБУ в
Антарктида*

Лекция на Перперикон

гемологията и природните феномени. Ежегодни са и летните школи за оценка на околната среда по компоненти и изложбите на скъпоценни камъни и гемоложки образци. Департаментът работи върху система за ранно оповестяване на бедствия и аварии. Сред големите проекти на преподавателите от департамент “Науки за Земята и околната среда” са: откриването на диаманти; откриването на ювелирно-декоративен камък, наречен Нюбулит на името на НБУ; експедициите на о-в Ливингстон (Антарктида) и Антарктическата експедиция. В помощ на студентите от курсовете “Гемоложки туризъм” и “Геоложки и природни феномени” в НБУ е оборудвана Лабораторията по гемология.

25. Медикобиологични науки. Департамент “Медикобиологични науки” е издал първия в България учебник и речник по телемедицина, разработен след спечелен проект на Европейската комисия. Преподавателите от департамента - доц. Живка Винарова, проф. Боряна Пирьова, доц. Петър Цонов, ас. Полина Михова работят по проекти за създаването на медицински информационни системи, с помощта на които медицинските служители поддържат бази данни с клинична информация за пациентите - изследвания, диагнози, заболявания. В реална експлоатация е софтуерът, разработен за Многопрофилната болница за активно лечение в Своге. Към департамента е създаден студентски клуб “Телемедицина”.

26. Език и литература. Кръгла маса за творчеството на Волфганг Изер с международна конференция “Четенето в епохата на медии, компютри и интернет”, гостуване на Тери Игълтън с публична лекция “Културните войни”, междууниверситетска конференция “100 години от рождението на Атанас Далчев” с юбилеен вестник и сборник, конференция “Цветан Тодоров - теоретик и хуманист”, конференция “Европа като българска тема” в деня на подписването на договора за присъединяване на България към Европейския съюз, Училище по творческо писане, изданията “Българският канон”, “Литературни култури и социални митове” - това са само част от събитията, организирани от департамент “Нова българистика”, в които участват студентите в областта на литературата, семиотиката и лингвистиката. Бакалавърската програма “Език и литература” разчупва традиционното разбиране за обучение по филология, като го съчетава с културологична перспектива, характерна за съвременната хуманитаристика. Сред преподавателите, които осигуряват този дял, са доц. Михаил Неделчев, гл. ас. Боян Манчев, гл. ас. Морис Фадел, ст. ас. Йордан Ефтимов, ст. ас. Биляна Курташева, ас. Пламен Дойнов, Владимир Левчев, проф. Иван Младенов, проф. Кирил Топалов, а понякога дори самият Георги Господинов.

27. Философия и социология. Философията и социологията в НБУ се отличават с етика, с философия на толерантността, със свобода и признаване - ако се съди по основните книги, направени в департамента. За модела на обучение са присъщи същите неща, каквито и за книгите - образование, което обхваща всички епохи в развитието на философията, но и дава различни гледни точки върху нещата. По покана на философите и социолозите в НБУ са изнасяли лекции Жан-Пиер Вернан, Франсоа Артог, Франсоаз Фронтизи-Дюкру, Жил Липовецки, Себастиен Шарл. Като резултат от работата с Центъра за документи и архивни фондове са публикувани дневниците на Иван В. Саръилиев. Сред големите проекти е конференцията “Висше образование и научни изследвания в общества на знанието”, организирана съвместно с фондация “Фридрих Науман”.

В НБУ често идват гост-лектори

Проф. Юлия Кръстева в НБУ

28. Чужди езици и култури. В НБУ се преподава английски, немски, испански, гръцки, турски, руски, френски, италиански, арабски и персийски език, но също така и староегипетски, латински и старогръцки език. За чуждоезиковите програми и познаването на чуждите култури и литератури се грижат департамент “Чужди езици и литератури” и департамент “Чуждоезиково обучение”. Студентите могат да публикуват в списанието по египтология *Journal of Egyptological Studies*, в списанието по ориенталистика *Orientalia*, както и в годишника на департаментите. Важно и задължително място в НБУ има общото образование по чужд език - уникално като модел в националното университетско пространство. За обучението по чужд език в НБУ е изградена специализирана зала по синхронен и консекутивен превод, финансирана по международен проект.

29. Визуални изкуства. “Няма канони, няма правила, няма забрани за формата и съдържанието на филмите в НБУ. Няма забрани за жанра и дължината на филма. Ако искаш да направиш нещо, намиращ начин да го направиш. Вярвайте в себе си и в НБУ” - казва Магардич Халваджиян още като студент на НБУ при представянето на филма си “Скомина”. Програми и модули по кино и телевизия, анимационно кино, реклама, фотография, графичен дизайн, режисура, графично и пространствено проектиране, кинодраматургия организират обучението по визуални изкуства. За провеждане на практическите занятия и самостоятелни работи на разположение са: Ателие по анимация, оборудвано със специализирана техника за създаване на анимационно кино;

Лаборатория “Анимационно кино” с работна станция за сканиране, постпродукция и анимация, софтуер Animo, сценери за регулярен лайн тест контрол, AER Brash компресор за AER Brash моделиране на background, перфоратор тип Krass, диапозитиви Character design; Фотолаборатория; Университетски филмов център с монтажна станция Matrox RTX 100; Лаборатория “Графичен дизайн”. Департамент “Кино, реклама и шоубизнес” организира кинофестивали и изложби, на които представя

*Магардич и Кремена
Халваджиян*

продукцията на свои преподаватели и студенти. Сред книгите на департамента са единствените български учебници по писане на киносценарии, монтаж на аудиовизуални средства, цифрови камери, фотография. Департаментът е основател на Киноклуба на НБУ. Заснел над 450 музикални клипа и реклами, автор и продуцент на “Сладко отмъщение”, “Море от любов”, “Господари на ефира”, в момента, Маги Халваджиян продължава връзката си с НБУ като преподавател по Режикура и продуцентство в телевизионния шоубизнес.

30. Изящни изкуства, дизайн, архитектура.

Обучението в областта на дизайна, архитектурата, изящните изкуства функционира по модели на западноевропейски и северноамерикански университети и няма аналогични структури в България. Департамент “Дизайн и архитектура” всяка година прави Годишно модно ревю и благотворителна акция за даряване на абитуриентски костюми. С помощта на фирма “И.Н.А. Трейдинг” за студентите по мода е закупена високотехнологичната система за компютърно конструиране и градиране на облекло. В бакалавърския модул “Мода” се е обучавал Николай Пачев, който печели Голямата награда на “MITELMODA”. Департамент “Изящни изкуства” обединява преподавателите в областта на живописата,

Ники Пачев - при спечелването на наградата

графиката, скулптурата, керамиката, графичния дизайн и сценографията. За практиките на студентите в НБУ има Ателие по текстилен дизайн с учебен стан; Ателие по керамика и стъкло, в което има гърнчарско колело и керамична пещ, Ателие по моден дизайн - с професионални шевни машини, кройна и гладачна маса, торсове за изработените модели; Ателие по артистичен дизайн, както и специализирани учебни зали по рисуване, проектиране, архитектура, живопис, сценография. Студентите и преподавателите представят своята продукция в NBU Gallery.

31. Музика. Светла Иванова, която завършва поп- и джаз пеене в НБУ и е първият български изпълнител, на когото четири от песните са излъчвани по MTV, Графа, Роберта, Найдено Тодоров са само част от известните студенти, свързани с НБУ в областта на музиката. Също толкова известни са и преподавателите - проф. Милена Моллова, проф. Стефан Драгостинов, Камелия Тодорова, доц. Етиен Леви, Венко Поромански от група "ТЕ", Явор Димитров, Калуди Калудов, проф. Димитър Христов, доц. Георги Петков, доц. Симо Лазаров, Марио Хосен... В НБУ обучението по музика обхваща всички образователни нива и всички музикално-сценични жанрове - класическа музика, популярна музика, опера, балет, фолклор, както и сферата на художествената практика и интегрирането на музиката и новите компютърни технологии. Без аналог в националната образователна система е магистърската специализация по управление и продуцентство

в музиката. Обучението е осигурено с музикални ателиета, музикални инструменти, ателиета за репетиции, камерна и театрална зала, както и с класическа зала за балет. Сред отличителните проекти на преподавателите и студентите в областта на музикалните и танцовите изкуства са Фолк-джаз формацията и танцовата формация “Тропанка”. И двете формации могат да бъдат записвани като общообразователни курсове по изкуства от студенти в различни програми.

32. Театър. *“Ние, студентите от Нов български университет, излизаме по улиците на София, присъединявайки се към протеста на всички български студенти. Танцуваме танц “куда”. Млади мъже се събират по Коледа и обхождат цялото село, пречиствайки го от зло, болести, проклятия и беди. Така и ние, танцувайки “куда”, носим в себе си благословение за цялата ни нация и идеята за духовно пречистяване на всички места, по които минаваме.”*

Дата: 17 януари 1997 г.

Организатор: Стачният комитет.

Подробности: Този танц е елемент от спектакъла на Възкресия Вихървова “Бит”. С него нашите студенти поведоха състоялото се по-късно шествие на всички столични висши училища. Медиите отразиха акцията на НБУ като събитие номер едно на студентските протести през този ден.

Този откъс, публикуван първо в Университетския дневник, а след това в “Нов университет за един нов свят”, красноречиво показва различността на театралите в НБУ. Изкуството може

да има различни светове. Актьори, танцьори и сценографи обединяват усилия за всеки 1 декември, когато се отбелязва денят за борба със СПИН. Спектакълът “В лунната стая” продължава да се интерпретира благотворително за децата - от сцената на Младежкия клуб на НДК до домовете за сираци в различни градове и села на България и както се шегуват първосъздателите му: “Спектакълът ще се играе и занаят - за възрастни, които не са забравили, че са били деца, и специално за деца.” Едни от най-значимите проекти в областта на театъра са Лятната детска академия и Театралната класна стая чрез програма “Партньорство”, Център за алтернативно образование и програмата, представляваща международните организации ЮНЕСКО, ЮНИДО и УНИЦЕФ.

НБУ има учебен театър, който се нарича “Театър на голия охлюв”, при това студентите по театър са работили дори с Шведския кралски театър в специален уъркшоп в НБУ.

Студентите по театър имат сцени във и извън НБУ, продават се билетите за спектаклите им, харесват ги, медиите ги отразяват, печелят награди. Преподавателите - доц. Възкресия Вихърлова, проф. Румен Цонев, доц. Ева Волищер, проф. Васил Димитров, проф. Цветана Манева, Снежина Петрова, доц. Зарко Узунов, Елена Иванова, проф. Крикор Азарян, Георги Арнаудов - са познати и различни.

В подготовката на спектаклите се включват студенти от различни области - театър, музика, компютърни технологии, пластични и визуални изкуства, език и литература... и нещата от НБУ придобиват хубавия принцип на “предай нататък”.

“НБУ е реално мой избор. Начинът, по който съм работила, работя и бих искала да работя в НБУ, той ми дава свобода за инициатива, решения и поемане на отговорност. Това правеше, прави и ще прави възможно възникването не само на курсове, но и на цели програми без аналог в национален контекст и с категорична съвременност в международен план. Това е привлекателно за всеки преподавател и изследовател, който има идеи, сили и умения да развива собствения си потенциал и го прави едновременно с развиването на образователните програми, в които е въвлечен, а оттам и го прави съвместно със студентите и за студентите. Студентите - много млади, толкова млади, че понякога не знам как точно да общувам с тях - да им се скарам, да се сбия с тях, да ги покая на делови разговор. Искам да перифразирам една мисъл на един от преподавателите ни. Един ден той просто откоментира функцията си така: Да способствам за формиране на илюзии, в които сам вече не вярвам. Не успях да му отговоря тогава, но непрекъснато мисля около тази версия за преподавател. Понякога част от студентите ни са тези, които способстват за формиране на илюзии в преподавателя, в които той вече е престанал да вярва.”

Доц. Възкресия Вихърлова

Проф. Румен Цонев и проф. Цветана Манева

Доц. Възкресия Вихърлова

33. Школите. Школите на НБУ съвместяват обучението и изследователската дейност. Участието на студенти в школите им носи кредити от извънаудиторна дейност. Всяка година в НБУ се провеждат три основни школи – по семиотика, по когнитивна наука и по масови комуникации. Материалите от школите се публикуват в сборници на български и на английски език. **Школата по семиотика** има две издания - пролетно и ранноесенно. Пролетната школа е в НБУ, а ранноесенната - в Созопол, където е морската къща на НБУ. **Лятната школа по масови комуникации** среща практикуващи специалисти по маркетинг, реклама и пбблик рилейшънс със студентите и преподавателите от НБУ. Основната цел е да се намерят допирни точки, които да доведат до общи проекти. **Международната лятна школа по когнитивна наука** е единствена по рода си на Балканите и в Европа. По време на лятната школа магистрите от програмата по когнитивна наука защитават своите дипломи на английски език пред международна комисия. Школите на НБУ осигуряват възможност на студентите, докторантите и преподавателите да се запознаят с най-новите постижения на тяхната наука, да обменят опит с практиката, да реализират контакти със специалисти от други университети и институции.

34. Cisco мрежова академия. НБУ има статут на локална Cisco академия към Регионалната академия на Българската стопанска камара. В лабораторията се обучават мрежови специалисти по утвърдена програма от американската компания Cisco Systems, която дава възможност за получаване на световно признатите Cisco сертификати. Завършилите могат да инсталират и конфигурират CISCO свичове и рутери, да поддържат мрежите и тяхната сигурност, да изпълняват основни задачи по планирането, дизайна, инсталацията, работата и поддръжката на Ethernet и TCP/IP мрежи. Лекциите са в електронен вид и се обновяват според развитието на технологиите.

35. Майсторските класове. Майсторските класове са интерактивен начин за обучение, който дава възможност на студентите да черпят от опита на преподаватели-практици.

Галаконцерт на майсторския клас на Райна Кабаиванска, 2007

Майсторският клас на Райна Кабаиванска се провежда всяка година през месец септември от НБУ. По време на майсторския клас изпълнителите работят по интерпретацията на своите роли и усъвършенстването на вокалната си техника, имат възможност да почувстват връзката между постоянното учене и голямата сцена, да се срещнат със свои колеги от различни страни и култури, да се сблъскат с конкуренцията в голямото изкуство. Обучението се провежда в продължение на десет дни в концертния комплекс на зала “България”. Най-добрите от майсторския клас могат да спечелят стипендия за обучение от фонд “Райна Кабаиванска”. Всеки майсторски клас се представя с Галаконцерт със Софийската филхармония и със специалното участие на Райна Кабаиванска. Диригент на Галаконцерта е Найден Тодоров, който е завършил магистърската програма “Диригентско майсторство” в НБУ. В майсторския клас на Райна Кабаиванска в НБУ са се обучавали изпълнители от Европа, Азия, Южна Америка, Австралия, Африка. От 2005 г. майсторският клас се провежда под патронажа на италианския посланик в България. Интерес към майсторския клас и галаконцертите проявяват световни

Найден Тодоров, завършил магистърската програма по дирижиране в НБУ

Милчо Левиев

музикални мениджъри, импресарии, директори на опери, медии. Много от изпълнителите от майсторския клас вече са част от големите оперни сцени.

Сред проектите на майсторския клас на Райна Кабаиванска в НБУ са концертите за откриване на музикалния сезон в София, изработването на www.rainakabaivanska.net, издаването на биографичната книга-албум “Райна Кабаиванска”, юбилейната изложба “Райна Кабаиванска - Божествената”.

Майсторският клас по джаз импровизации на Милчо Левиев се организира всяка година от НБУ. Инициативата започва през 1999 г. с интензивна форма на обучение на тема “Какво е това нещо, наречено джаз?”. В майсторския клас могат да участват инструменталисти с познания по музикална теория и хармония и по английски език. Успоредно или с малък интервал във времето се провежда и **Майсторският клас по поп- и джаз пеене на Вики Алмазиду**. Класовете са с международно участие и канят по време на работата и за концертите си външни гост-изпълнители, които имат опит в професионалните джаз изяви.

Твoйтa мaйнa нe ce гyди,
мaйнa мисли, гe сmе гyди.
Твoйтa мaйнa си мeртaлe
кaтo тeбe гдe снaгe...

Част трета

Създаващият университет

36. Интердисциплинността. Да се свързват различните науки, да се прекриват границите между тях, обучението в програмите да използва интердисциплинни подходи, проектите да бъдат интердисциплинни, семинарите да предизвикват интердисциплинни дебати, учебните програми да бъдат създадени по взаимната инициатива на няколко департамента, да се следват моделите на либералното образование за широка обща култура... В НБУ интердисциплинността е индикатор за качеството в процеса на обучение. Образно представено - интердисциплинност има, когато например в бакалавърска програма “Икономика” се изучават курсовете “Принципи на икономиката”, “Икономически теории”, “Макроикономика”, “Основи на управлението”, но и курсовете “Бизнес право”, “Основи на публичната администрация” и още курсовете “Околна среда и природоползване”, “Социална психология”, “Антропология и етнология” и освен това студентите да посещават департаментния семинар “Икономиката - от слаб до б+” на департамент “Икономика и бизнес администрация” и друг семинар - “Системи за управление на бизнеса”, организиран от департамент “Информатика”.

37. Индивидуалната програма. В НБУ студентите могат да правят своя индивидуална програма, съставена от самостоятелно избрани курсове в съответствие с интересите им, като спазват единствено изискванията на схемата на кредитиране. Формирането на индивидуална програма става възможно чрез кредитната система, възможността за акредитиране на курсове, възможността за изборност на курсовете. Разработването на индивидуална програма стимулира вътрешната и външната мобилност, major и minor обучението, моделирането на продължителността на обучението.

38. Каталогът на НБУ. Всички университети имат справочници за кандидат-студентите, но само НБУ има каталог за студентите. При влизането си в университета всеки студент получава Каталог на НБУ. Каталогът представя пълна информация за всички учебни програми - програмна схема, кредити, курсове, форми на обучение, модули, специализации и стажове, възможности за мобилност. Студентите в НБУ се обучават по правилата в Католага, по който са приети в университета. В НБУ вече има и електронен каталог - достъпен за различни години през университетския уебсайт.

39. Какво трябва да знаят студентите на НБУ? “Тази книжка е написана за студентите на Нов български университет и има три основни цели. Първата цел е да ви ориентира към кого за каква информация да се обръщате и да ви даде всички точни координати. Втората цел е да ви разкаже за НБУ, за неговата академична общност, към която вече принадлежите. И третата - да ви служи дори когато сте завършили НБУ.” - така започва малката квадратна книжка “Какво трябва да знаят студентите на НБУ”, която всеки новоприет студент получава. В стила и традициите на НБУ тя продължава с куп въпроси: Къде да намерите графика на учебните занятия? Искаш ли да си магистър? Как да участвате в международния обмен на студенти? На кого да се оплачете? Как да запазите връзката си с НБУ?...

40. Общообразователните курсове. Различно от традиционното коридорно обучение в рамките на определена специалност, през първите две години на бакалавърските програми НБУ акцентира върху чуждоезиковото обучение, информационните технологии, обучението по български език, спорта и изкуствата едновременно с въвеждащи курсове в избраната специалност, както и общообразователни курсове за знания в област, различна от избраната. Основните цели на обучението са широката образователна подготовка, интердисциплинността и подготовката на студентите за избор на специализация. Кредитите се придобиват след посещаване на общообразователни курсове по чужд език,

по български език - езикова култура и академично есе, по компютърни умения - MS Office и работа в интернет и след успешно полагане на общообразователните изпити за умения. През първата и втората година на бакалавърските програми общообразователните курсове по чужд език са безплатни, а индивидуалното входно ниво на уменията по изборния от студента чужд език се определя с диагностичен тест. Курсовете по спорт и изкуства са едни от най-атрактивните в НБУ - от репетиции в университетската фолк-джаз формация до превръщането на целия университет в приказен пърформанс. Общообразователните изисквания са условие за придобиване на образователна степен в НБУ.

41. Вътрешната мобилност. По силата на вътрешната мобилност студентите на НБУ могат да се прехвърлят от една програма в друга в рамките на една и съща образователна степен. Този процес е възможен чрез акредитиране на определени курсове според изискванията на приемащата програма, както и чрез възможността за формиране на индивидуална програма за обучение.

42. Модулите. Обучението в бакалавърските програми през третата и четвъртата година е структурирано в различни модули към програмата, от които студентът избира основен модул. Основният модул определя професионалната квалификация.

43. Мейджър и майнър. В НБУ студентите могат да се обучават в съгътстваща бакалавърска програма (minor), обучението в която се провежда успоредно на основната бакалавърска програма (major). Мейджър дава професионалната квалификация и специализация, а майнър - допълнителната специализация.

44. Кредитите. Кредитната система в НБУ е съизмерима с Европейската система за трансфер на кредити. С кредити в НБУ се измерва учебната натовареност на студентите. Кредитите се придобиват след положително оценена учебна дейност и придобити знания и умения. При по-голяма или по-малка

натовареност студентите на НБУ завършват образованието си за по-кратко или за по-дълго време. Кредитната система улеснява мобилността, прави учебните планове по-гъвкави, позволява избираемост. НБУ пръв в България е въвел кредитната система.

45. Дистанционното обучение. В НБУ студентите могат да планират учебната си натовареност така, че да я съчетаят с професионалната си ангажираност - да запишат аудиторни курсове, които се провеждат в удобно за тях време, да заложат на извънаудиторната и самостоятелната работа, да използват системите за виртуално обучение. За да се създадат повече възможности за работещите студенти, някои от курсовете в програмите с редовно обучение се предлагат и с алтернативна дистанционна форма. НБУ е първият университет, който внедрява дистанционното обучение в България. Дистанционното обучение се осигурява чрез специално разработени учебни помагала и модули за виртуално обучение, чрез реални и on-line консултации с преподавателите, чрез възможности за съвместна работа с редовните студенти в семинари и практики. Дистанционното обучение се подпомага от локалните центрове на университета в Пловдив, Видин и Варна, които организират консултациите, получаването на учебните материали и изпитите на студентите. НБУ е акредитиран от The Open University (Великобритания) - най-големия университет за дистанционно обучение.

46. Продължаващото обучение. Приоритет в световните образователни тенденции, продължаващото обучение придобива популярност в България посредством НБУ. Каузата на този модел е предлагането на курсове и програми във формати, които водят до придобиването на нови квалификации и преквалификации, създавайки по-големи шансове на пазара на труда за хора от всички възрасти. В НБУ продължаващото обучение предлага курсове и програми в различни професионални области чрез майсторски класове, академии, кандидатстудентски курсове, бизнес квалификации и преквалификации, изнесени и

индивидуални обучения, академични лекции. Специализираните обучения за практикуващи мениджъри, чуждоезиковото обучение, програмите по политика са част от профила на продължаващото обучение в университета. Две от големите кампании на продължаващото обучение в НБУ са “Медицински сестри за ромската общност” съвместно с фондация “Св. Никола” и програмата за преквалификация на съкратени военни.

47. ТОП. Най-малко четири са различията на Теста по общообразователна подготовка - ТОП спрямо другите кандидат-студентски изпити: не трябва да се ходи на подготвителни курсове и уроци; всеки кандидат-студент може да се яви и на четирите сесии на ТОП (през февруари, април, юни и юли), като в класирането участва с този резултат, който е най-висок; всеки кандидат-студент може да покаже знания, обща култура, “хладнокръвие и интелект” по 100 различни въпроса; никой не може да получи 2. Въпросите са от типа “въпроси с множествен избор” и са разпределени в 10 области: Български език, Литература, История, География, Математика, Физика, Химия и Биология, Разсъждения и Семантика. Резултатът от теста е валиден и за следващата кандидат-студентска кампания. Примерен вариант на ТОП се публикува в Кандидат-студентския справочник на НБУ.

48. Многокомпонентното оценяване. Всяко оценяване в НБУ е многокомпонентно, защото изисква от студентите придобиването на сигурни знания още в процеса на учене. Студентите могат да бъдат оценени още в хода на семестъра чрез текущи изпити под формата на изява, самостоятелна работа, тест, писане на есе или реферат, участие в семинар, проект и др., така че да не е необходимо да се явяват на изпити в рамките на сесията. Възможно е: студентът да посещава редовно часовете и да получи няколко текущи оценки, като от тях се оформя крайната оценка; студентът да не е доволен от общата оценка на текущото оценяване или да има само една текуща оценка, при това положение е необходимо да се яви на една от формите на изпита; студентът да няма текуща оценка, тогава трябва да се яви на обявения в сесията изпит, като изпитът е многокомпонентен – най-малко от два компонента.

Част четвърта

Предприемаческият университет

49. Фондове.

- **Университетски инвестиционен фонд.** НБУ пръв в България закупува акции в договорен фонд, което дава възможности за доходно инвестиране на временно свободни средства и печалба на капиталовия пазар - практика, утвърдена във висшите училища в Западна Европа и в САЩ. Най-големи фондове имат Харвард, Йейл, Станфорд, Мичиганският технологичен институт. НБУ придоби дялове във взаимни фондове, които инвестират активите си основно в акции и облигации на български и чужди компании, както и в държавни ценни книжа, а по-малка част - в дялове на други взаимни фондове и банки.
- **Фондация “За нов български университет”.** Създадена от проф. Богдан Богданов, фондацията има за цел да продължи работата за нов тип висше образование, започната с дружеството, от което се учредява НБУ. Задачи на фондацията са: създаването на условия за изяви на студенти и преподаватели; обогатяването на библиотечните фондове на образователните и научните институции; разработването на проекти; създаването на академична мрежа, която да работи по проблемите на висшето образование; привличането на широките обществени кръгове към каузата на университетите.
- **Фонд “Райна Кабаиванска”.** Създаден от Райна Кабаиванска като продължение на нейната благотворителна дейност в България, фондът присъжда национални и международни стипендии за обучение по оперно пеене.

Стипендианти на фонда могат да бъдат само участниците в майсторския клас на Райна Кабаиванска в НБУ. Фондът се формира от дарения на Райна Кабаиванска, с подкрепата на НБУ, от спонсорства и дарения, от проекти пред национални и международни организации.

- **Фонд “Димитър Паница”.** Фондът е учреден с дарение на Димитър Паница. Целта на фонда е присъждането на Награда за гражданска доблест “Паница”. Наградата се присъжда на личности, които служат за достоен пример за обществено поведение, трайно утвърждават ценностите на високия обществен морал и почтеност, на активната гражданска позиция, на обществения диалог и толерантността.
- **Фонд “Чарлз Мозер”.** Фондът е учреден от г-жа Анастасия Мозер на името на нейния съпруг и има за цел присъждането на стипендии за постижения в изучаването на политическите науки. Стипендианти на фонда могат да бъдат само студенти на НБУ, показали гражданска ангажираност и активност в живота на НБУ. Стипендиантите на фонда се задължават да имат отличен успех през целия период на продължителност на стипендията; да представят резултати от своята бакалавърска или магистърска теза на семинара на департамент “Политически науки” “Политизация, демократизация” или на друг научен форум.
- **Фонд “За предприемчиви личности”.** Създаден от д-р Божидар Данев, фондът има за цел да подпомага създаването и развитието на високообразовани и предприемчиви личности, като отпуска стипендии за тяхното образование. Стипендианти на фонда могат да бъдат само студенти на НБУ. Стипендиите се отпускат като кредит: когато стипендиантите завършат образованието си и започнат работа, при достигане на възнаграждение от 1500 евро, те стават дарители на фонда.

50. Преподавателите-практици. В НБУ работят много преподаватели-практици, които сближават обучението с практиката: проф. Мария Чичикова, проф. Иван Маразов, проф. Василка Герасимова, доц. Георги Китов, доц. Веселин Методиев, Екатерина Михайлова, проф. Радослав Цончев, доц. Соня Алексиева, доц. Михаил Неделчев, Надежда Александрова, д-р Божидар Данев, д-р Ренета Димитрова, доц. Ангел Георгиев, Светослав Божилов, Александър Божков,

доц. Петя Асенова, проф. Антони Славински, доц. Мария Стамболиева, проф. Севдалин Начев, проф. Иван Веселинов, доц. Иван Георгиев, доц. Анри Кулев, проф. Милена Моллова, проф. Стефан Драгостинов, проф. Димитър Христов, доц. Ружа Маринска, проф. Цветана Манева, проф. Румен Цонев, проф. Крикор Азарян, проф. Васил Димитров, доц. Възкресия Вихърва, Снежина Петрова, Магардич Халваджиян, Явор Димитров, Ангел Заберски и много други.

51. Програмите, консултирани с бизнеса. В НБУ функционират учебни програми, пряко консултирани с бизнеса или с други университетски институции и научни организации, така че обучението да бъде близо до нуждите на практиката: франкофонските програми на бакалавърско ниво “Политически науки на френски език” и на магистърско ниво “Международни отношения и сравнителна политика” са разработени съвместно с Университетската агенция на франкофонията; магистърска програма “Артистични психосоциални практики” е съвместна програма на НБУ и Центъра за култура и дебат “Червената къща “Андрей Николов”; бакалавърската програма “Мениджмънт и маркетинг на хотелиерството и ресторантьорството” на френски език е изработена съвместно с Хотелиерското училище “Пол Ожие”, Ница, Франция; магистърската програма “Семейно консултиране” е съвместна програма на НБУ и Института по фамилна терапия, Лондон; магистърската програма “Управление и развитие на човешките ресурси” е съвместна с Фондация на бизнеса за образованието; магистърската програма “Банков мениджмънт” е съвместна с Международен банков институт.

52. Стажовете и връзката с практиката. В НБУ се осигуряват постоянни стажове и практики за студентите: в областта на археологията - Селище от новокаменната и каменно-медната епоха при с. Градешница; в областта на публичната администрация - Народно събрание, Министерски съвет, Министерство на външните работи, Министерство на държавната администрация и административната реформа, Национално сдружение на общините; в областта на

медикобиологичните науки - Медицински университет - София, Национален център за обществено здравеопазване, Национален център за медицинска информация, Национална кардиологична болница “Св. Екатерина”, ИСУЛ, Общинска болница - Своге, Болница “Доверие”, Тривия, фирма “Медицинска техника инженеринг”; в областта на телекомуникациите - Българска телекомуникационна компания, Mtel, Глобул, Германос телеком България, Сименс, Ериксон, Комисия за регулиране на съобщенията, Българска телеграфна агенция; в областта на чуждоезиковото обучение - Доли медиа студио за превод на филми и педагогически практики в общо-образователните училища; в областта на правото - общини, съдилища, прокуратура; в областта на киното, рекламата и шоубизнеса - студио “Орфей”, Глобал филмс, теренни практики при заснемането на поръчкови продукции; в областта на икономиката - Българска бизнес мрежа и фирмите “Дикон” ЕООД, “ТИ ВИ ТИ” ЕООД, “Дитек” ЕООД, “Адрес - Недвижими имоти” ЕООД, ТБ Инвестбанк АД, Хотел “Лайт”, хотели, членуващи в БХРА.

53. Училище по мениджмънт. Училището предлага обучение по мениджмънт, разработва бакалавърски и магистърски курсове и програми в областта на мениджмънта и човешките ресурси, провежда вътрешнофирмено обучение. Основната му цел е подпомагането на обучаващите се в постигане на мениджърска компетентност с европейски измерения, развитието на силни организации, формирането на нова организационна и управленска култура.

54. Театър на голия охлюв. Учебният театър на НБУ е предприемчива университетска структура, организирана от студенти и преподаватели от различни области. Сред основните дейности на учебния театър са представенията, които се поставят на сцената на Театрална работилница “Сфумато”, разработването на проекти, които да финансират спектаклите, популяризирането на дейността и превръщането на учебния театър в източник на финансови средства - така, както би трябвало да бъде в практическата театрална среда. Ръководител на “Театър на голия охлюв” е доц. Възкресия Вихърлова.

55. Галерията на НБУ. Студентите по изкуства популяризират и продават своята продукция в Галерията на НБУ, която се намира на ул. “Любен Каравелов” №17 в София. В нея работят студент-дизайнер и студент по философия - галерист. В уникалното арт-пространство може да се открие малка пластика, скулптура, моден дизайн, фотография, живопис с марката на NBU Gallery. Галерията провежда събития, ревюта, презентации, за да популяризира своята дейност.

56. Киноklubът. Всеки четвъртък Аулата на НБУ се превръща в киносалон. Проекциите са безплатни. Киноklubът работи с големите филморазпространители и с дарения от известни режисьори. Чести гости в Киноklubа са деца от близките училища.

57. Кариерният център. Центърът за кариерно развитие на НБУ е първият университетски кариерен център в България. Той помага на студентите в избора на правилна специализация по време на следването и консултира професионалното им ориентиране. В Центъра за кариерно развитие студентите могат да изследват личностните си качества, компетенции и интереси, да получат информация за студентски стажове и проекти, да научат повече за условията на пазара на труда в България и сферите на професионална реализация, да придобият практически умения за търсене на работа. Центърът за кариерно развитие организира Дните на кариерата в НБУ. Студентите могат да се консултират и on-line чрез www.nbu.bg.

58. Обучението в реална среда. В НБУ има ателиета по анимация, текстилен дизайн, керамика и стъкло, моден дизайн, артистичен дизайн. Има специализирана учебна съдебна зала, балетна зала, учебна зала за синхронен и консекутивен превод, учебен театър и зала за реквизит, учебни зали по рисуване, проектиране, архитектура, живопис, сценография, тренингови музикални зали за пиано, ударни инструменти, арфа, китара и др. На разположение на студентите са два големи компютърни центъра и над 10 учебни компютърни зали. В НБУ работят 14 лаборатории, които извършват следните услуги и изследвания:

- **Лаборатория по гемология** - експертна оценка на скъпоценни и ювелирни камъни, обработка на скъпоценни камъни, производство и продажба на бижута, експертна продажба на кристали и минерали
- **Лаборатория по социология** - социологически изследвания на базата на интервюта и анкетни проучвания, провеждане на организационни игри, изследване чрез фокус-групи
- **Лаборатория “Анимационно кино”** - обработка, монтаж и озвучаване на анимационни филми
- **Фотолаборатория** - професионално фотозаснемане на събития, създаване на рекламни и художествени фотографии
- **Университетски филмов център** - монтаж на филми, запис и презапис на видеоматериал на различни носители, заснемане на филми, подготовка на малки рекламни продукти
- **Лаборатория “Графичен дизайн”** - създаване и обработка на триизмерна графика, дизайн и изработка на интернет страници, монтаж на различни изображения и създаване на компютърни илюстрации и колажи
- **Лаборатория “Информатика”** - създаване на презентационни материали, интернет страници, приложен софтуер, тестване на

вече създаден софтуер

- **Лаборатория по експериментална психология** - тренингови курсове, експерименти в областта на психолингвистиката, паметта и мисленето
- **Лаборатория по невронауки** - проекти, свързани с преработката на езикова информация и управлението на моторните движения, семинари в областта на невронауките
- **Лаборатория по изследване на ползваемостта** - тестване на интернет страници, софтуери, системи за електронно обучение, тестване на възприемането, въздействието и запомнянето на реклами
- **Мултимедийна езикова лаборатория** - курсове по всички нива на чужд език, определяне на нивото по чужд език
- **Лаборатория “Телекомуникации”** - сглобяване на макетни платки за нискочестотни усилватели, аудиоуредби, нискочестотни части на радиоприемници, ремонт и конструиране на електронни и електрически схеми и устройства
- **Лаборатория по археометрия** - прави емпирични изследвания на археологически находки и паметници на културата

59. Работа в НБУ. Студентите на НБУ могат да работят в различните университетски структури чрез Системата за студентски труд и стаж или по силата на Социалните стипендии от HESP. Подборът по Системата за студентски труд и стаж се извършва чрез конкурс. Трудът на стажантите се признава за учебен стаж. Студентският труд се възнаграждава чрез стипендия или заплащане. Критериите при социалните стипендии от HESP са на основата на месечния доход, здравословното и социалното положение на студентите.

60. Каталогът на най-добрите студенти. Всяка година НБУ издава Каталог на най-добрите студенти, който се разпространява от Центъра за кариерно развитие на НБУ до работодателите. В каталога всеки студент е представен с опита, който е натрупал по време на обучението си, с участието си в изследователски и международни проекти, защитените дипломни тези, стажовете, професионалния опит.

ЛиЛана: НБУ ми даде възможност да взема участие в летен политически форум в Малта, спонсориран от Европейската комисия. Там бях селектирана измежду много студенти на други страни-членки на Европейския съюз да представлявам студентите от Източна Европа по нов проект за Европейската комисия, свързан с образованието и бизнеса. Това е една невероятна възможност за мен и за НБУ, защото нашият университет пръв ще получи информация за проектите и идеите на този форум от редовните срещи в Брюксел през следващата година, на който ще имам отговорността да присъствам.

Тя е студентският представител в програмата за сближаване на висшето образование и бизнеса на Европейската комисия и учи в бакалавърска програма "Международни отношения" на НБУ. И още - съвместният ѝ сингъл с Воут ван Десел от белгийската формация Sylver "Here I Go" стана първата българска песен, включена в американската компилация BEATBOX DANCE 07/08.

Георги Текев: Предприемачеството е преди всичко принцип на поведение, свързан с иновативност и гъвкавост на решенията. Предприемаческата идентичност на НБУ е по-скоро политика, насочена към стремежа за постоянна промяна. Целта е иновацията да стане част от организационната култура. Сега това правим, като изоставяме всичко остаряло и непродуктивно, опитваме се да осъзнаваме грешките си и да акцентираме върху провалите и неправилно насочените усилия. Предприемаческата практика ще се осъществи тогава, когато успеем да генерираме предприемачески дух у мениджърите си, а тяхната управленска визия се фокусира върху възможностите, върху неочакваното и върху несъответствието, за да достигнат до блестящата идея.

Екатерина Михайлова: Несъмнено една от основните отлики на Нов български университет е неговият предприемачески принцип на управление и устройство. Поразителната разлика в базата и в условията за преподаване са само външната изява на този чужд за много от старите академични институции принцип на управление. Погрешно в България се смята, че знанието и образованието са “свещена крва”, някакъв храм, чист от търговци. Напротив - образованието е една от най-динамичните сфери на световната индустрия и не бива да се свеним да го практикуваме като такова. НБУ е пример как това може да се прави успешно в България.

Мони Алмалех: Не разполагам с релевантна информация по този въпрос, що се отнася до тясното бизнес значение на този термин. Що се отнася до “предприемачески дух” в областта на образованието, намирам, че е налице всичко положително, което може да се вложи в този термин - непрекъснато сверяване на часовника със съвременните тенденции в образованието; строга трудова дисциплина, съчетана с постоянно изискване за пазарна адекватност, лишена от “академичен отизъм”.

Мария Петкова: Университетът има стратегия за развитие, която следва. Това се вижда от пръв поглед по начина, по който се правят реконструкциите в материалната среда на НБУ. Продължават да се отстояват позициите за представяне на образованието като продукт. Това продължава да задължава всички да полагат необходимия труд, за да може нашето образование да бъде конкурентоспособно.

Иван Касабов: Да, без съмнение. Достатъчно е да се проследи развитието на НБУ в последните години.

Христо Чукурлиев: Под формата на метеоритен дъжд. В определени периоди изключително интензивен, после следва дълго затишие. За съжаление предприемаческият дух има и други две особености от метафората с дъжда – вижда се само от определени места, а като цяло освен ярката светлина, до земната повърхност рядко достигат късове от небесните тела.

Снежина Петрова: Самото създаване на НБУ е признак за такъв дух.

В РОЛЯТА НА РАЗЛИЧНИТЕ

Георги Текев - той е изпълнителен директор на НБУ. Дейността му обхваща богатството от финансовото управление, през стратегическото планиране, та чак до www.nbu.bg, и до майсторския клас на Райна Кабаиванска. Предприемач по професия.

Доц. Мони Алмадех - той преподава "Направления в съвременното езикознание", но и иврит. Заинтригуващи са изследванията му "Видове дъжд в Петокнижието", "Видове прозорци в Стария завет", "Аз Съм онзи, който Съм".

Доц. Иван Касабов - той води различни курсове между семиотиката и езика. Правил е един от първите каталози на НБУ.

Христо Чукурлиев - той работи в Центъра за електронни материали на НБУ, но негов е и лозунгът "Искаш ли да станеш магистър?".

Проф. Иван Гацов - той е един от преподавателите, които постоянно отличат студентите по разкопки. Само за последните години преминава през Кавказ и Троя. Участвал е в разкопки дори във Виетнам.

Доц. Кристиан Банков - той казва: "правим международни школи по семиотика; пуснахме уникална за България магистърска програма "Реклама и стилове на живот"; този месец бях поканен за опонент на една защита в Хелзинкския университет; високо ни ценят..." Има игуана и е учил при Умберто Еко.

Доц. Морис Гринберг - той е човекът, който отговаря за две от най-

страшните неща в НБУ - качеството и оценяването. Казва, че за него НБУ е недовършена хубава книга, която постоянно се дописва.

Ас. Полина Михова - тя е докторант по медикобиологични науки в НБУ и е завършила магистърска програма "Компютърни технологии". Вече работи по прилагането на компютърните технологии в медицината.

Райна Кабаиванска - тя е велика. Когато била малка, една случайна жена на пътя и казала: "Момиченце, ти ще обиколиш света с корона на главата." И това се случило. Понякога я възраст с Райна Княгиня. Всеки септември тя работи в НБУ.

Салих Боровин - той е директор на факултет. Завършил е бакалавърска програма "История". Казва, че любимата му книга е "Университетът - особен свят на свобода" на проф. Богданов, защото много му харесали нещата вътре.

Меглена Кунева - тя е европейската комисар, който избра НБУ да направи визитната картичка на България за Европа. Тя определи НБУ да представя модула "Образование" по време на Информационната борса за Европа и впоследствие му присъди най-малко два приза "Европа, предай нататък".

Проф. Рангел Гюров - той знае, че първият българин, носител на Нобелова награда, ще бъде студент на НБУ, и е ръководител на департамент "Науки за Земята и околната среда" в НБУ. Неговата "теория за тифбушона" е една от най-дълго дискутираните теми за природните катаклизми и климата.

Следва продължение - стр. 93

Юлия Юревич: НБУ допринесе много за цялото ми развитие, научи ме да поддържам професионално ниво и да се справям с предизвикателствата в кариерата ми... От голямо значение за мен е това, че в НБУ ценят личното време на студентите и предоставят възможността да се развиваш по европейски начин, който се практикува в чужбина.

Георги Фотев: Различиято на НБУ е изпитание за студента и за преподавателя да са креативни. Студентите в НБУ са бъдещи лидери, на което и поприще да е тяхната жизнена реализация. Другото име на лидерството е предприемчивостта, иновативното мислене и действие.

Иван Гацов: Наличието на специфична творческа атмосфера и материалната обезпеченост в технологично и финансово отношение, както и гъвкавата организационна структура и организираната свобода на действие са доказателство, според мен, за наличието на предприемачески дух в НБУ.

Кристиан Банков: В НБУ има предприемачески дух, на който са носители малко на брой, но важни като позиции хора. И, разбира се, не би било възможно всички да са носители на такъв дух. Важното е, че системата в НБУ неминуемо издига в йерархията хората с предприемачески дух (и съответстващи възможности), а това е установило имплицитно един висок стандарт на предприемчивост, който кара не предприемчивите да се чувстват дискомфортно.

Морис Фадел: Предприемачеството е позиция, чрез която се осъществява свободата. Предприемачеството събира мисълта (защото то е невъзможно без дистанцията и преценката), действието (защото е свързано с вземането на решение и с поведението) и езика (тъй като ти е необходимо описание на мисловните и действителните операции). НБУ е свят, който е така организиран, че не можеш да се опираш на готови схеми, а постоянно ти се налага да поемаш отговорност. Иначе сайтът на университета нямаше да бъде изпълнен с обяви за толкова академични инициативи.

Георги Краев: Да, май му е културна мяра. Предприемаческият дух си личи в подбора на преподавателите, от една страна, а - от друга, и в девиза на университета, който ще си позволя да перифразирам - НБУ не се бои от разнообразието на преподавателските преподавания. (Преподавателски преподавания не е тавтология.)

Морис Гринберг: Да, със сигурност и това личи по уникалните центрове, департаменти и програми. Личният ми опит с учебни програми и проекти показва наличието на голяма динамика и възможност за броени месеци да се реализират нови инициативи.

Полина Михова: Смело мога да кажа “ДА” - НБУ има предприемачески дух, като в потвърждение на тезата си ще изложи следните фактори:

- Инвестицията в мен – от 2004 г. още като студент работя на територията на НБУ като административно ангажирано лице, което е форма на политика на университета;
- Развивайки се в посоката, която съм избрала – НБУ отново ме подкрепи – осигурявайки ми обучение като докторант на самостоятелна подготовка;
- Инвестицията в студентите – ежесеместриално подкрепям под различни форми кандидатурите на студенти за стипендии – голям процент от тях успешни;
- НБУ е единственото място, което ни е осигурило самочувствие и извън пределите на страната;
- Не на последно място - множеството инвестиции в наши издания.

Райна Кабаиванска: В какъв смисъл предприемачески дух: комерсиален, спекулативен, заинтересован? В този аспект мога да кажа, че предприемачески дух съществува, но в интерес на общото преуспяване, на търсене на средата за подобряване на качеството на курса, борба за изнамиране на спонсори за подпомагане на младите таланти, борба за превземане на медиите с единствена цел - популяризиране на младите.

Салих Боровин: НБУ е изграден на принципите на предприемачеството. Стремешът на всеки един студент, на всеки един служител или преподавател да реализира мечтите си е вид предприемачество. Всъщност НБУ е едно от малкото места в България, където човек се чувства свободен да реализира мечтите си.

Христина Янисова: Да. Достатъчно е да минаваш по коридорите, понякога опаковани в картон, да попадаш сред висящи плодове, да ставаш случаен участник в поредния пърформанс, да виждаш изложбите, да чувстваш празника, да се вдъхновяваш от идеите на някои студенти, да знаеш, че си имаш книжарница като в приказките, да следиш афишите, проектите, предложенията да се развиваш...

Меглена Кунева: Мисля, че да. Студентите тук не само се образоват, те се научават да практикуват наученото и това им дава широко поле за реализиране. От наблюденията, които имам, знам, че следват принципите на Лисабонската стратегия за внедряване на икономиката на знанието, че сте в непрекъснат обмен с бизнеса. Излишно е да казвам, че това е модерният подход и той трябва да се поощрява.

Рангел Гюров: НБУ се изгради на този принцип. В началото програмите, а след това и департаментите, макар и аматьорски, заработиха предприемачески. Този предприемачески дух мениджърите и преподавателите го превърнаха в генетичен за НБУ.

Изследващият университет

61. Изследванията и творчеството. Изследователската и творческата дейност в НБУ имат предимно приложен характер. Департаментите и централите са отворената система, която свързва университета с външната среда - те изследват нуждите на обществото и бизнеса от нови професии, проучват пазарните ниши и на тази основа разработват новите учебни програми; осигуряват практиките и стажовете за студентите; провеждат мониторинга върху качеството на преподавателския състав; организират семинари и конференции, в които канят представители от практиката. Изследователските структури в университета развиват силни партньорски мрежи, работят по проекти за финансиране и извършват дейности с приложен характер, поръчани от външни институции.

62. Проектната дейност. Проектната дейност в НБУ се отличава с това, че залага върху институционалните проекти, които си поставят стратегически цели в полза за цялата институция и обществото. Най-новият институционален проект на НБУ е насочен към Агенцията за хора с увреждания на Министерството на труда и социалната политика и има за цел да развие читателското място за незрящи в НБУ, като назначи човек със същото увреждане, който да обслужва незрящите студенти. НБУ също е отворен за финансиране на външни проекти в областта на образованието - чрез Фондация за нов български университет.

63. Студентските публикации. Началото на тази добра практика започва в годишниците на департаментите. Първият годишник, публикувал студентски разработки, е на Департамента по масови комуникации. Първото изцяло студентско издание е "ТИМ" и представя изследвания по семиотика. От департамент "История на културата" са издадени два студентски сборника със съставители - преподаватели: "Античност-Средновековие-Съвременност" под съставителството на проф. Елка Бакалова и "Изкуствознание и културология" под мониторинга на проф. Иван Божилов. Работата между

студентите и преподавателите е представена от проф. Божилов чрез казаното през 12 век от Бернар дьо Шартър: “Ние сме джуджета, покатерили се на раменете на великани. Така ние виждаме по-надалеч от тях, но не защото нашият взор е по-остър или нашият ръст е по-висок, а защото те ни повдигат във въздуха и ни извисяват с цялата си великанска височина.” Напълно студентско изследване е книгата “Младите и политиката”, финансирана от Централния фонд за стратегическо развитие на НБУ по проект на студенти.

64. Изследователската програма за изявени студенти.

Разработена е за студентите с много добър успех от първите две години на обучение. Програмата е рецензирана от журито на наградата “Хана Аренд” и се консултира от преподаватели в университетите в Индиана и в Ню Йорк, както и от Института за науките за човека във Виена и фондация “Кьобер” в Германия.

65. Кучетата–роботи. Населяват пространството на 4-тия етаж. Често може да се видят студенти, които им говорят или ги мияват, а кученцата доволно размахват пластмасови опашки и скимтят - но кученцата не са само за игра. Центърът по когнитивна наука работи по европейски проект, в рамките на който се опитва да научи кученцата да предсказват какво ще се случи в света около тях и да действат изпреварващо - да избягват предстоящи неприятни събития или да се сетят къде да си потърсят скрития от хората кокал. Това те постигат на основата на модела за разсъждения по аналогия, който им е разработен в НБУ. Кученцата минаха успешни тестове пред авторитетно жури, назначено от Европейската комисия. Тестовите се проведеха в непозната за тях среда в Рим. Това е част от по-мощните планове на Центъра да създава роботи, които да имат човекоподобно поведение, или така наречената когнитивна роботика.

Част шеста

Виртуалният университет

www.nbu.bg

Преди десетина години във филма “Мрежата” Сандра Бълок си поръча пица “от компютъра”. Тогава хората не вярваха на очите си, но ето че днес един студент на НБУ може да се регистрира *on-line* за два семестъра напред. Технологиите, за разлика от някои други неща, се развиват доста скоростно. Човек прекарва средно пред компютъра около 30 години от живота си, а доста по-малко спортува. Но затова пък хората са измислили електронния спорт. От юли месец 2007 г. в НБУ стартира проект за обучение на треньори по електронен спорт. Пилотният проект е финансиран от Европейския съюз. Целта е да се дефинират характеристиките на новата професия, да бъдат разработени и утвърдени учебен план и учебни модули и да се очертае новооткритият сектор за професионално развитие. Обучението ще се извършва предимно *on-line*, като за целта ще се използва системата за електронно обучение на НБУ. Учебният план е изготвен от специалисти на университета и включва курсове по компютърни архитектури, операционни системи, компютърни мрежи, програмиране, уебдизайн, психология, педагогика, спортен мениджмънт и разширено изучаване на компютърни игри.

66. Университетският уебсайт. Функционален, а не рекламен е сайтът на НБУ – с вход към виртуалното обучение още на входната страница, с модул за on-line консултиране, с интегрираната информационна система, с електронен каталог и електронно записване, с електронен вестник. Другият адрес на НБУ - www.nbu.bg

67. e-student. НБУ няма опашки – всички студенти в момента на записване получават така нареченото “електронно досие”. Чрез модула “e-student” те могат да влязат в своето лично виртуално пространство, което им дава възможност да проверят индивидуалната си програма, текущите си оценки, да направят справка за записаните курсове и здравното осигуряване. Чрез системата за електронно записване студентите могат да се запишат за следващия семестър, дори когато си седят пред компютъра вкъщи. Това позволява на студентите да направят графика си по-удобен, за да могат да посещават редовно лекциите и да съчетават ученето с работата.

68. Виртуалното обучение. В НБУ има най-малко три системи за виртуално обучение, ако не броим малките, но завладяли интернет пространството системи на различни преподаватели:

- **MOODLE** е система за виртуално обучение и оценяване. Обучаемите имат възможност да четат лекции и да правят тестове on-line, като всеки тест има определено времетраене, което не може да се просрочва. Системата проверява автоматично теста и обучаемият вижда резултата си секунда след като е отговорил на въпросите. В системата има речник на понятията в предметната област на всеки курс.
- **ISDO** има on-line радио и телевизия, по които се излъчват лекции, предназначени за студентите с дистанционна форма на обучение, но достъпни и за всички други потребители.
- **VEDA** позволява на преподавателите да публикуват информация за курсовете си - материали, задания и курсови работи, оценки. Системата има форум, в който студентите могат да зададат въпроси за курса, като отговор може да се получи не само от преподавателя, а и от други студенти в курса.

Част седма

Толерантният университет

69. Стипендии и социална толерантност. В НБУ работят фонд “Стипендии” и фонд “Докторанти”, които отпускат стипендии за новоприети студенти, за студенти и докторанти с високи академични постижения, за студенти от приоритетни групи - с физически увреждания, без родители, с ниски доходи. Принципът е повече хора да получат възможност за обучение. Партньор на НБУ в осигуряването на стипендии е международна програма HESP.

Социалната отговорност на НБУ продължава с различни проекти от “С поздрав най-сърдечен, твой приятел вечен!” - за организиране на празник на детето в Дома за деца, лишени от родителска грижа, кв. “Драгалевци”, до Трамвай “Надежда”, който обхожда различни домове. Всяка година Студентският съвет на НБУ организира кампания за събиране на дрехи, играчки и книги за деца без родители. Сред каузите на НБУ са даренията на компютри за детски градини и училища, изработването на тоалети за абитуриентите от домовете за деца без родители, провеждането на анти-СПИН кампании. Всяка година НБУ участва в празника на “Писаните яйца” за събиране на средства за Дома за ветерани на изкуството.

70. Български център за отношения между хората. Центърът е предприемаческа изследователска и обучителна структура - част от широката международна мрежа на реформаторите в психиатрията. Изследванията му са свързани

Бялослава, София и Ники Илиев в анти СПИН кампанията на НБУ

с процесите на взаимодействие между индивидите, техните преживявания и емоции в хода на социалното участие. Центърът развива социални услуги, консултиране и терапия, създава нови курсове и програми, чиято необходимост се потвърждава от новоприетите в държавата Закон за закрила на детето и Национална програма за реформа на психично-здравното обслужване. Центърът е разработил и осигурява три магистърски програми - “Клинична социална работа”, “Психологическо консултиране в училище” и “Фамилна и брачна терапия”. Всяка от програмите е свързана с поне една обучителна институция с международен престиж в дадената област - Смит колеж в Бостън, Университета в Льовен, Белгия, Института по фамилна терапия в Лондон. Центърът е в процес на изграждане на международна обучителна институция - Академия за психично здраве, която цели да обедини усилията на преподаватели в областта на психичното здраве от Централна и Източна Европа.

71. Етническа и религиозна толерантност. В учебната и в практическата работа на студентите и преподавателите етническите и религиозните различия са тема, която се изследва подробно - “Проблеми на идентичността и адаптацията на българските турци - изселници в Турция”, “Социална адаптация на малцинствата”, “Стратегии за съжителство в мултикултурна среда”, “Аз и другият”, “Иберия и Балканите”, “Медицински сестри за ромската общност”, “Интегриране на деца от

маргинализираните групи”. Само един от примерите за толерантност е спокойното съжителство на програмата по хебраистика и програмата по ориенталистика - чиито студенти често пъти на различните образователни нива се прехвърлят от едната в другата програма - защото така имат възможност да опознаят две култури, два езика, две религии и два етноса - а оттам и да разрешат един конфликт.

72. Гражданска толерантност. Сред примерите за гражданска ангажираност на хората в НБУ са уличните стачни походи на студентите, концертите и акциите в защита на българските медици в Либия, периодичните акции за кръводаряване, избирането на студент на НБУ за председател на младежката мрежа на Европейския парламент, участието на преподавателите във всички обществени дискусии, подкрепата на стачката на българските учители. Всяка година Ректорът на НБУ връчва награда за най-добър журналист, отразявал обективно проблемите на висшето образование в България. Без аналог в националното университетско пространство са гражданските проекти, по които работи Центърът за социални практики на НБУ - сивата икономика, образователната реформа, приватизацията, малцинствата.

73. Предимства за хора в неравностойно положение. И в двата корпуса на НБУ има асансьори, които улесняват достъпа на хората в неравно-стойно положение до всяко кътче в университета. Монтирани

са и четири рампи за инвалидни колички - в Кафе-клуба на корпус 1; на стълбите към корпус 2 е монтирана моторизирана платформа; при входа на корпус 1 откъм страната на библиотеката; на входа при Училището по мениджмънт на НБУ. В Библиотеката е открито читателско място за хора с увредено зрение, оборудвано със специализирана техника и софтуер. В университета всички входи са такива, че да могат да влизат най-различни хора.

Част осма
Диалогичният университет

74. Пърформансите. Понякога различието в НБУ няма граници. Основният виновник е общообразователният курс “Пърформанс” на доц. Михаил Чомаков и ас. Моника Попова. Често пъти към тях се присъединяват студентите-сценографи, студентите по мода, театралите... - и то не за да направят изложби или театрални постановки или ревюта - става дума за нещо далеч по-различно.

75. Постоянните семинари. В НБУ действат 23 постоянни семинара. Без имена, но с пълна свобода на темите, са постоянните семинари на департамент “Информатика”, департамент “Когнитивна наука и психология”, Центъра по когнитивна наука, департамент “Науки за Земята и околната среда”. Най-старите постоянни семинари са “Мит - изкуство - фолклор” на департамент “История на културата”, “Слово и изображение” на департамент “Средиземноморски и Източни изследвания”, “Антропологични четения” на департамент “Антропология”. След тях са “Обща семиотика. Теория и практика” на Югоизточноевропейския център за семиотични изследвания, “Литературата в края на краищата” на департамент “Нова българистика”, “Археология: открития и проблеми” на департамент “Археология”, “Икономиката - от слаб до 6+” на департамент “Икономика и бизнес администрация” и “Власт и здравеопазване” на департамент “Медикобиологични науки”. По-нови, но силни и големи са постоянните семинари “История и съвременност” на департамент “История”, “Докторски семинар” на департамент “Дизайн и архитектура”, “Знания за PR практики и журналисти” на департамент “Масови комуникации”, “Език, литература, култура” на департамент “Чужди езици и литератури”, “Човек, език, общуване” на департамент “Чуждоезиково обучение”, “Администрацията в променяния се свят” на Центъра по публична администрация, “Реформата в правната система на България” на департамент “Право”. Не без дебат е семинарът на Центъра за социални практики - “Практиката: правена и разбирана”. Най-малко три постоянни семинара прави департамент “Политически науки” - “Политизация и демократизация”, “Миграционна политика”, “Франкофонски дебати”.

76. Академичните лекции. Когато на една от първите академични лекции в НБУ идва Президентът на Републиката, проф. Богданов се обърнал към него с думите: “Надявам се, въпреки препълнената зала, Вашето слово, чиято сила ние много добре познаваме, ще бъде в границите на нашия лекционен стил, затова защото много от присъстващите тук

Състезателят от националния отбор по волейбол Ивайло Гаврилов учи “Визуални изкуства” в НБУ

ще пишат есета върху това, което Вие ще говорите”, а Президентът започнал словото си така: “Ако върху това, което ще кажа, вие ще пишете есета, ако тези есета ще бъдат оценявани, ако от това ще зависи в известна степен вашата перспектива, то аз предварително се извинявам на онези, чиито есета ще бъдат оценени ниско - това няма да се дължи на вашата интелигентност, а най-вероятно ще се дължи на моята неспособност да изложа онова, което си мисля в адекватна форма пред вас.” Академичните лекции в НБУ са различната форма за обучение, която винаги поражда диалог - с непосредствените дебати след лекцията или с есетата и проектите върху лекцията, срещу които студентите получават безплатни кредити от извънаудиторна натовареност. Академичните лекции са място за среща между университета и значими личности от различни области на науката, изкуството, икономиката, политиката, социалния живот, историята, културата, международните отношения, бизнеса и практиката.

77. Науката – разбирана и правена. Темата на най-популярния общоуниверситетски семинар в НБУ идва от заглавието на книгата на проф. Богдан Богданов “Европа –

разбирана и правена”. В манифестното за семинара слово “Едно разбиране за култура” се казва, че семинарът ще работи за развитието на обучението от типа *Artes Liberales*. Още в годината на създаването на семинара в. “Култура” го оповестява за събитието, което ще породи дебат за образованието. Като ответен удар диалогът продължава със създаването на семинара на Центъра за социални практики “Практиката: правена и разбирана”. Всяка една от срещите на семинара има дискуссионна част. Всяка година семинарът се провежда по нова тема.

78. Университетският дневник. Създаден през 1995 г., университетският вестник е първата медия в НБУ. Издава се всеки месец в печатен и електронен вариант. Вестникът е един от най-добрите пазители на университетската история и въпреки кризисните ситуации, в които е попадал на няколко пъти, не е спирал задълго и винаги все някой го е спасявал.

79. Следва. Списанието за университетска култура е “едно списание за онези, които следват или биха искали да следват, и за другите, които преподават. За всички, за които четенето, знанието, образованието е винаги *to be countinued*”...

Част девета
Пътуващият университет

80. Пътуващите семинари, разкопките, теренните изследвания. Не е известно кой е измислил първия пътуващ семинар в НБУ, но другите университети със сигурност имат лекции вместо пътуващи семинари. Най-популярните в НБУ пътуващи семинари са Magna Graecia и Флоренция на проф. Иван Маразов, “Византийският Константинопол” на доц. Тома Томов, “Кайро - Луксор - Хургада” на доц. Сергей Игнатов и доц. Теодор Леков. Някои от пътуващите семинари имат теми “Западните български столици”, “Кръстопът на религиите. Езичество, християнство, ислям в българските земи”, “От Македонската империя до Византия”, “По свещените места на Древна Елада”. Други имат само маршрути: София - Хасково - Кърджали - Перперикон - Смолян - Бачковски манастир - Асеновград - Чирпан - Пловдив - София. Така или иначе, тази практика, позволяваща да се наблюдават нещата в естествената им среда, е любима за всички в НБУ и се практикува не само от департамент “История”, “История на културата”, “Науки за Земята и околната среда”, “Средиземноморски и Източни изследвания”, но дори и от департамент “Нова българистика” - поставил началото на мащабния проект “Атон в българската култура и словесност”. Също толкова атрактивни в НБУ са теренните изследвания, които носят марката на департамент “Антропология”, и разкопките - под знака на проф. Иван Гацов. Студентите по археология, както и студентите-геолози в НБУ имат собствени изследователски обекти.

81. Международни партньори и мобилност. НБУ е член на: Европейска университетска асоциация (EUA), Европейска асоциация за международно образование (EAIE), Франкофонска университетска агенция (AUF), Институт за международно образование (ИТ), Международна асоциация за семиотични изследвания (IASS), Международен институт по административни науки (IIAS), Мрежа на институтите и училищата по публична администрация в Централна и Източна Европа (NISPAcee), Европейски консорциум за политически изследвания, Международна PR организация (IPRA), Неформална европейска театрална среща (IETM), Европейска асоциация на студентите по театър (EAST), Европейска лига на институтите по изкуствата (ELIA). НБУ има 48 институционални споразумения и договори с университети и образователни институции от Европа, Америка, Азия. Чрез двустранни споразумения за обмен и мобилност на студенти и преподаватели НБУ поддържа контакти с 68 университета в света.

Таеко от Япония, Прити и Гивън от Южна Африка участват в Майсторския клас на Райна Кабаиванска в НБУ

Част десета

Европейският университет

82. Визитната картичка за Европа. НБУ съвместно с Министерството по евроинтеграция и с еврокомисаря г-жа Меглена Кунева направи превод на българския всеучилищен химн “Върви, народе възродени” на езиците на страните-членки на Европейския съюз. В публичното пространство инициативата получи званието “визитната картичка на България пред Европа”. Пръв я получи еврокомисарят по образованието, културата и езиковото многообразие Ян Фигел. Преводите на химна на различните езици бяха изпратени от преподаватели и студенти в различни европейски университети.

83. Училище за политика. Неговата цел е да обучи млади политически лидери от България и страните от Югоизточна Европа. Програмата “Политическият дебят в Югоизточна Европа” провежда курсовете си в различни страни, с различни преподаватели от региона. Практическата страна на програмата включва посещения на различни общински и държавни институции в страните-домакини. Който завърши цялото обучение, получава сертификат за специализация по политически мениджмънт от НБУ и от Съвета на Европа.

84. Младите и политиката. Книгата на студентите от Асоциацията на франкофоните по политически науки в НБУ няма аналог както в университетското, така и в политическото пространство. За първи път вниманието е насочено към дейността на младежките политически формации и тяхната роля

Училище за политика

*Президентът д-р Желю Желев и
доц. Анна Кръстева*

в изграждането на силно гражданско общество. Изследванията откриват една нова гледна точка към политиката, която включва толерантността, алтернативата, либерализма, конкретността, личната история, гражданската позиция.

85. Програми на европейски езици. На бакалавърско ниво НБУ предлага 2 програми, разработени изцяло на френски език - “Политически науки”, “Мениджмънт на хотелиерството и ресторантьорството” и 2 програми на английски език - “Мрежови технологии” и “Египтология”. На магистърско ниво на френски език са програмите “Международни отношения и сравнителна политика” и “Сравнителни политически изследвания”, а на английски - “Американистика и Британистика”, “Управление на информационни технологии”, “Управление на проекти”. В много от курсовете на различните програми се преподава на английски език. Чуждестранните студенти могат да изучават “Български език за чужденци” към продължаващото чуждоезиково обучение в НБУ.

86. Преференциални такси. Студентите от другите страни-членки на Европейския съюз заплащат такси за обучение, равни на таксите за български граждани. Редуцирани такси заплащат и студентите от Европейския съюз, приети в НБУ преди членството на България, както и студентите от Македония и Аржентина.

Част единайсета

Новият университет

Маргаритки в НБУ

Картичка от някога

87. В градината с розите. Никой не може да повярва, че някога сградата на НБУ била “ковачница на кадри” за тоталитарната система, че на мястото на големите борове имало само рози - “хубави, но празни”. Култивирани в пространството на университета са останали няколко стенописа и една мозайка. Един от стенописите вече е стена-палимпсест, мозайката в библиотеката вече е затворена в различни символни пространства, мраморният първи корпус - в който мраморът е мрамор, дървото-дърво - по специфичния за социалистическото строителство стил, отново се връща на мода, но без да има нищо общо с идеологиите. Втори корпус е изцяло по студентски дизайн. Ники Пачев казва, че принципът му бил “ако едно нещо е много грозно, за да стане по-хубаво, трябва да се направи още по-грозно”. Днес сградата на НБУ преминава през червеното на ресторанта Artes, през зеленото на борове до бялото на първи корпус, през огледалното синьо на библиотеката, която отразява всичко друго, до сребърното на втори корпус - до сребърните обкови на облаците, до розовото небе на залезите и изгревите, които оцветяват морското синьо на библиотеката и стъклената кула на първи корпус. По отношение на розите - популярна в НБУ е само академичната поредица от произнасяни в университета лекции и слова “В градината с розите”.

88. Аулата. Архитектурно аулата на НБУ има амфитеатрално разпределение на места за публиката в два сектора и подиум в официалната част, на който са монтирани електронен орган и роял. В официалната централна част на университетската аула е разположен знакът на НБУ и девизът - *Ne varietatem timeamus*. Всеки четвъртък обаче - Аулата на НБУ се превръща в Киноклуб на НБУ, защото има обширно пространство и модерен кинопроектор.

Новият библиотечен корпус

Читалня "Проф. Иванка Апостолова"

89. Наименованите аудитории. НБУ има 6 аудитории, наречени на знаменити българи, чиито дарени архиви се съхраняват и изследват в НБУ:

- **130 Аудитория “Проф. Цеко Торбов”** - в дарените архиви на проф. Торбов са и пълните преводи на Кант на български език.
- **131 Аудитория “Проф. Иван Сарълиев”** - като резултат от работата дарения архив на проф. Сарълиев са издадени книгите “Иван Сарълиев. Усилието да узнаваш”, “Прагматизмът”, “Meditationes”.
- **210 Аудитория “Проф. Константин Кацаров”** - кръстена на името на големия български юрист проф. Константин Кацаров, залата е оборудвана като Учебна съдебна зала.
- **310 Аудитория “Проф. Петър Мутафчиев”** - в дарените архиви на проф. Мутафчиев е и автентичният ръкопис на “История на българския народ”.
- **409 Аудитория “Проф. Васил Стоилов”** - в аудиторията са показани рисунки на художника, негови лични вещи - част от творческия му живот, ръкописи и писма.
- **413 Аудитория “Проф. Георги Михайлов”** - в дарените от г-жа Слава Михайлова архиви са редица преводи и изследвания в областта на старогръцката литература и култура.

90. Библиотеката. Тя е най-модерната библиотека в България, и най-различната. Събира противоположностите на запазения библиотечен фонд от някогашната Академия за обществени науки и социално управление и новия, който се поддържа чрез проучване на потребностите на преподавателите и студентите от научна и учебна литература. В новия библиотечен корпус, наречен на името на проф. Иванка Апостолова, построен според най-новите архитектурни тенденции, се пази стенната мозайка, останала от миналото на комунистическата матрица. Точно срещу нея се намира колоната на историята на НБУ. Сред уникалните колекции в Библиотеката са личните дарителски библиотеки на проф. Иванка Апостолова, Магдалина Станчева, проф. Георги Михайлов, Атанас Славов, Питър Блек, Симеон Ангелов, Тодор Тодоров. Библиотеката поддържа колекциите Loeb Classical Library, “Доктор хонорис кауза на НБУ”, “Дипломни работи и дисертации”. Библиотеката има електронен каталог, разнообразни електронни ресурси, компютърно място за хора с увредено зрение. Има зала със сини столчета, в която е постоянната изложба на изданията на НБУ.

Част дванайсета

Стъкленият университет

91. Годишният доклад. Всяка година НБУ издава годишен доклад за дейността си през предходната година - на български и на английски език. Годишният доклад е структуриран в разделите: “За НБУ”, “Учебна дейност”, “Център за оценяване”, “Студенти”, “Система за поддържане на качеството”, “Научноизследователска дейност”, “Международна дейност”, “Издателска дейност”, “Библиотека”, “Информационни технологии”, “Материална среда”, “Дарители”, “Събития и факти от университетския живот”, “Медиите за НБУ”, “Финансов отчет”. Пълният вариант на Годишния доклад се публикува и в университетския уебсайт.

92. Системата за качество. Целите на системата за качество са: постоянно подобряване на качеството на образованието и изследванията; осигуряване на баланс между академично и пазарно качество; осигуряване на прозрачност за дейността на университета както пред студентите, така и пред всички заинтересовани страни - родители, работодатели, общество, държава; стимулиране на университетските структури към състезателност; повишаване на отговорността на всеки в университета; предоставяне на достоверни данни, на базата на които да се взимат управленските решения. Системата за качество

в НБУ използва три вида индикатори - за изхода, за процеса на обучение, за входа. Наблюдават се фактори, свързани с реализацията на студентите, процента на отпадане на студенти, процента на студентска мобилност, броя на кандидат-студентите за едно място, броя на публикациите на преподавателите.

93. Публичният образ на НБУ. За една академична година в печатни медии за НБУ излизат над 1000 публикации, в електронните медии - над 100 излъчвания. Сайтът на университета за един ден се посещава от около 20 000 потребители, а за една година броят на посещенията надхвърля 9 000 000 от над 119 държави. В Google се появяват 2 570 000 резултата, когато се изпише името на университета на английски, а при изписване на български - около 4 730 000. Ежегодно се разпространяват над 150 учебни и научни книги от преподаватели на НБУ. За една година от НБУ се печелят около 30 външни проекта, над 50 организации стават партньори на НБУ в различни инициативи. Броят на организациите става почти двоен за проекти, в които НБУ е избран за партньор. Всяка година в университета кандидатстват над 7000 кандидат-студенти и се дипломират около 1300 студенти. Данните са обобщени според web counter, google, Прегледа на печата и Годишния доклад на НБУ.

ЩЕ ВИ ПУКА ЛИ, АКО

<http://www.capital.bg/showblog.php?storyid=370923>

От: Баба Меца, 24 август, 11:16

Хайде, хайде, всички познаваме стереотипа, роден от тези, които не могат да си го позволят и нямат грам представа за какво става въпрос. Първо, някой от вас преди да ми говори за профанщини, нека дръпне теста по български език от сайта на НБУ и да ми го прати погълнен на мейла...

От: Bow-wow, 24 август, 17:13

Уча вече четвърта година в НБУ. Този университет ще продължи да се бори със закостенялата образователна система в България. В този университет кипи живот и има дух. Докато другите университети въвеждат това, което Нов български университет е разработил, то НБУ реализира нови и нови идеи. Получих лека перфорация на язвата, докато четох някои от коментарите, в които нямаше доза истина - на авторите им ще пожелаая да пораснат малко... надявам се да има все по-малко такива повърхностни хора.

От: nbus_headmaster, 24 август, 17:54

Модата учебниците да се разнасят в найлонов плик е вечна, а? Сигурно щото на лекции се ходи през месец-два.

От: kakvo, 25 август, 15:10

nbus_headmaster,

ще си нося учебниците както си поискам. ако искам в найлонов плик, ако искам в чанта Прада, ако искам ще си ги натъпча в джобовете. не трябва да те интересува как си нося учебниците.

От: Mikaina, 25 август, 21:19

Според мен университетът е абсолютно истински, защото виждам как от само себе си се справя с лошите хора, които го доближат. И, нали знаете, "Това, което не ни убива, ни прави по-силни." Затова съм сигурна, че утре ще има НБУ.

От: koko85, 25 август, 23:40

Аз уча в НБУ трета година. Мислех си, че е като навсякъде, обаче се оказа по-различно. Преподавателите ни карат да работим в екип. Нагътстват ни как да вземем правилното решение. Едно от курсовите ми задания е да направя проект

ОТ УТРЕ НЯМА НБУ?

за собствена фирма, на която аз сам съм шеф. Да си измисля структура на управление, подход на действие, да назначавам служители и да ги ръководя, също така да се справям с различни проблеми, създадени от вътрешната и външната среда за “моята фирма”. Всичко това трябва да е моят проект и аз трябва да го разработя и да го защита пред целия курс от 64 души. В НБУ те учат на реални неща, хвърлят те в една реална ситуация и ти трябва да се справиш. Точно както е в живота. Не се ли справиш... както се пее в една песен “Kiss me one last time before I take my flesh away” ;) Никога и по никакъв повод не съм съжалявал и няма да съжалявам, че уча в този университет. Горд съм, че съм студент на НБУ!

От: “за” НБУ, 27 август, 01:49

НБУ е най-предпочитаният университет, до няколко години и аз ще се гордея, че съм бил негов възпитаник! Поздравя на колегите и злобарите:)

От: Борислав Кандов, 30 август, 11:02

Честито, това официално е най-коментираното издание на рубриката “Ще ви пука ли...” и май в топ 5 на най-коментираните в блога!:)

От: Уважаеми студенти, 26 август, 20:57

Уважаеми студенти от университетите (в това число и НБУ); прочетете съседната статия - Германия отваря пазара си за източноевропейски инженери - и ще разберете защо Ви питах за това “колко математика се учи при Вас...?”

Математиката - значи Инженери - това значи търсени специалисти! Не си ли добър по-математика, ти си един по-средствен, калпав и не-ставаш за нищо кадър! Това исках да Ви кажа!

От: Баба Меца, 27 август, 17:10

До “Уважаеми студенти”.

Пич, аз изкарах 5.30 на математиката в най-математическия университет в БГ, обаче просто предпочитам да се занимавам с друго, затова си кандидатствах в НБУ, приеха си ме там и сега си имам и чудесна работа благодарение на това...

ти бягай в Германия, като тук не ти изнася и като си толкоз печен с матИматиката;)

От: kosio, 24 август, 12:28

Да, ще ми пука. НБУ е бялата лястовица на българското висше образование. И дава добър пример. Ако изчезне, висшето ни образование ще направи скок назад.

От: hmm, 24 август, 14:59

След една година мизерия в друг университет се прехвърлих в НБУ. Животът ми започна отначало :) Наистина плащам доста по-висока такса, но знам за какво давам парите си. Базата на НБУ е несравнима - компютърни зали, ТФТ монитори, мултимедия във всяка зала. Подбрани са най-добрите преподаватели, които имат специално отношение към всеки студент. Защо трябва да имаме такова българско отношение към всичко, което е измислено добре. Помните ли, когато всички плюеха по ЕС, пък сега се радваме, че едвам се закачихме с румънците и се чудим как да не станем първата страна, изключена от ЕС.

От: alright, 04 септември, 13:56

НБУ е модерен, и студентите са модерни. Критиците на НБУ като частен университет (платено образование - значи съмнително), е в не-познаването на западното мислене (платено - означава свобода на избор).

Затова - Да, ще ми пука, ако няма НБУ! Това ще означава да мечтаем за нова желязна, шенгенска или друга завеса - (нещо хубаво, но скрито от погледа).

В ролята на различните :)

Част четиринайсета

Стратегическият университет

94. Стратегическите приоритети.

- **Подготовка на студенти с висока конкурентоспособност**
Проекти: Реформа на бакалавърските програми; Реформа на магистърските и докторските програми; Развитие на уеббазираното обучение; Изграждане на електронна библиотека; Развитие на системата за управление на качеството.
- **Разширяване на обхвата на обучението и развитие на изследователския и творческия потенциал на НБУ**
Проекти: Развитие на изследователския капацитет и създаване на изследователски центрове; Разширяване на обхвата на обучението в областта на природните науки и новите технологии; Развитие на обучението и творческия потенциал в областта на изкуствата; Развитие на обучението по превод; Развитие на продължаващото обучение.
- **Развитие на НБУ като предприемчива университетска институция**
Проекти: Развитие на предприемчивостта и децентрализацията в управлението; Изграждане на ефективна система за развитие на човешкия потенциал; Развитие на Интегрираната информационна система; Развитие на материалната среда.

95. Визията. НБУ ще бъде признат образец за либерално образование. Завършващите студенти ще бъдат с висока академична подготовка и умения за учене през целия живот,

с професионална квалификация за успешна реализация в бързо променящия се пазар на труда.

НБУ ще бъде утвърден европейски център за научни изследвания и изкуства, който участва активно в европейското изследователско и творческо пространство с множество проекти.

НБУ ще разполага с преподаватели с високи изследователски постижения и преподаватели от практиката, владеещи модерни образователни технологии.

НБУ ще бъде част от международната университетска мрежа. Негови програми ще предлагат съвместни дипломи с чуждестранни университети, обучение на основните европейски езици, интензивна международна мобилност.

Университетът ще бъде институция с отворен либерален характер, изградена от предприемчиви структури.

НБУ ще бъде университетски център с развита инфраструктура и висок стандарт на материалната среда.

96. Мисията на НБУ.

- Да бъде ориентирана към своите студенти автономна академична институция за изграждане на предприемчиви личности, отговорни за собственото си развитие.
- Да бъде среда за развитие на социално загрижени личности, подготвени за живот в условията на демокрация, гражданско общество, пазарни отношения, европейско и световно интегриране.
- Да бъде либерална академична институция, основана на връзката между образование, изследване и предприемчивост.
- Да осигурява интердисциплинно общо и тясно специализирано образование, основано на изследвания и на връзка с практиката.

97. Alumni. Alumni-асоциацията на НБУ осъществява връзката между вече завършилите студенти и университета. Членовете на Alumni-асоциацията на НБУ отстояват интересите на своя университет и съдействат за неговия публичен образ.

Различните: КОИ ОТ ЦЕННОСТИТЕ НА НБУ ОТСТОЯВАТЕ?

Тя е “най-любимата преводачка на децата от всички възрасти, която съумя да запази магичната атмосфера в света на “Хари Потър”. Издава, че детското любопитство е щит срещу разочарованията в живота. Признава, че не спира да се усмихва на чувството си за свобода. След Хари Потър най-любими са ѝ студентите от Нов български университет. Мотото ѝ е: “Щом Хари може, мога и аз” - така я представят.

Мариана Мелнишка: Моята лична ценностна система се чувства достатъчно добре в НБУ. Обичам да търся нови и по-малко утъпкани пътеки към познанието. Възприела съм по-приложни методи в обучителния процес и търся сътрудничество за успеха на някоя идея или проект, а не за надмощие. Винаги съм възприемала работата си като безкраен път към нови знания – и от преводите ми на романи като “Птиците умират сами”, почти половината поредица за Хари Потър, и от главоблъсканицата как да структурирам първия истински свободен Пресцентър в Народното събрание... опитвам се да споделя със студентите радостта от самостоятелното мислене и отстояването на взетите решения. Именно свободата, широтата и смелостта, заложили в либералните принципи на НБУ като академична институция, ме стимулират да откривам (понякога) неподозирани заложби и в себе си.

В РОЛЯТА НА РАЗЛИЧНИТЕ

Проф. Боряна Пирьова - тя е сред авторите на големия учебник по медицина "Физиология на човека", а за студентите по психология е написала "Поведенческа медицина" и "Биологична психология".

Доц. Евгения Иванова - тя е преподавател по балканистика, нации и национализми. Най-новата ѝ книга е "Балканите: съжителство на вековете". Проектите ѝ преминават през "Родопите като път и граница", "Възродителният" процес в Смолянско", "Тагаузите в Българево: кодове на идентификация". На няколко пъти е била задържана от Държавна сигурност.

Мария Петкова - тя е учила масови комуникации в НБУ и работи като PR на НБУ. Има любим вестник и любима телевизия - но не ги казва. Затова пък е луд фен на Левски и Арсенал. За контакт: pr@nbu.bg

Проф. Евгений Дайнов - той е синият шаман и шефът на Центъра за социални практики на НБУ. Когато сложи вратовръзка, влиза в новините. Любимата му песен за всички времена е Theme for the Imaginary Western, Mountain.

Доц. Ирена Бокова - тя е декан и антрополог. Нейните изследвания работят по конструктите "културата като ресурс", "дивото мислене", "подвижния човек" и още - "мислене за различното".

Доц. Иван Евтимов - той започва кариерата си като моряк, а сега е преподавател по социология в НБУ. Богатият му опит е в основата на неговата книга "Въведение в науките за човека", която носи тайното заглавие "От люлката до гроба". Това, както и

интересите му, свързани със социалната психология, го правят и истински академичен директор на Центъра за кариерно развитие в НБУ.

Доц. Анита Касабова - тя е автор на книгата "За автобиографичната памет". Завършила е Женевския университет с докторат върху Кант и Болцано и техния спор в историята на логиката.

Проф. Пламен Цветков - той е човекът, който преподава истинска нова история, и човекът, който е написал най-големите книги в НБУ: "Европа през XX век" - в два тома, "Светът през XX век", "Народностно потекло и национално самосъзнание". Това, което предстои, е "Светът на мегамиговете".

Доц. Бойчо Кокинов - той е директор на Центъра по когнитивна наука и главен организатор на международните летни школи по когнитивна наука. Любимите му занимания са свързани с когнитивно моделиране, когнитивна психология, моделиране на човешката памет. Познава кучетата-работи.

Екатерина Михайлова - тя е политик, но води курс "Парламентаризъм и правова държава в България" в НБУ. Само в книгата, която е издала в НБУ, могат да бъдат намерени на едно място текстовете "Сан-Стефански прелиминарен договор", "Берлински договор", "Стенограма от заседанието на последния ден на 36-ото НС". Нейното слово в НБУ казва - Нека не бъдем поданицы.

Доц. Георг Краев - той е маска и ритуал, пъзел, от извора, SOS фолклор и най-интердисциплинният преподавател в НБУ, принадлежащ към каузите на Департамента по антропология, Центъра по семиотика, музикалния департамент. Нищо няма да го спре да издаде дори книга на тема "Чалгата - "за" и "против".

Боряна Пирьова: За мен на първо място е свободата на преподавателската дейност.

Валери Милев: Свободата. Модерните начини на обучение. Така се постига нещо като естествен подбор. Тези, които не стават бързо, го разбират. В НБУ няма бележжари и соц. отличници.

Георги Фотев: НБУ успява. Пряк свидетел съм. Свидетелите от година на година се умножават в българското общество. Успехите са в градежа на различие на НБУ като авангарден български университет. Мога да свидетелствам за трудното начало, когато скептиците, неверниците в смелото начинание бяха и много, и силни. Скептиците бяха много, защото обществото ни току-що бе излязло от дългата нощ на не-свободата, т.е. на подражанието и следователно унификацията като железен закон. В НБУ прави силно впечатление още нещо. Вместо доволство, има порив и мисъл за повече, за по-добро, по-интересно, по-ново и т.н. Мисля си, че тук е източникът на всеки успех в неукротимия динамизъм на нашето време.

Евгения Иванова: Свободата да бъдеш себе си, от тази – най-важна, според мен, ценност – произлизат всички останали.

Райна Кабаиванска: Отстоявам позицията на отворения свят без политически и правствени граници, на демокрацията като най-високо завоевание на човечеството, на вечните хуманни ценности; на отворените безкрайни хоризонти на познанието.

Меглена Кунева: Кредото, че образованието трябва да трае през целия живот, стимулирането на свободния избор и индивидуалния талант и убеждението, че трябва да се работи, при това в екип, и да се отстояват общи каузи.

Мария Петкова: Да уважаваме различията в човека до нас. Когато има една обща цел – качествено образование, дадено индивидуално решение може да се окаже по-полезно от всяка утвърдена процедура. Това е ценност, която е в основата на успешните резултати на университета.

Ирена Бокова: Образованието, основано на базови знания, професионални умения и гражданско поведение; условията за формиране на отговорни и предприемчиви личности, отстояващи общочовешки ценности; динамичните отношения на образованието със сферите на изследване и на пазара на труда.

Снежина Петрова: Индивидуален подход, свободен избор, мобилност.

Евгений Дайнов: Свободата и всичките нейни предикати и резултати.

Морис Фадел: Разнообразието, защото ни освобождава от класическата илюзия, че това, което е в нас, е и извън нас. И социалната загриженост, защото ни отърсва от самолюбуването, характерно за модерния човек, от егоизма.

Иван Евтимов:

-Данесе боимотразнообразието!НБУпредлаганевероятноразнообразие от подходи в преподаването, той има различна от традиционните университети структура, въвел е кредитите, дава възможност на студентите да се движат с различна скорост в образователния процес в зависимост от възможностите и предпочитанията им, а в първата година студентите слушат общообразователни курсове по компютри и езици, с които до голяма степен се компенсират пропуските. Постоянно се появяват нови програми. В НБУ постоянно текат някакви събития - семинари, конференции, изложби, театрални представления, концерти, представяне на книги и т.н. Така НБУ предлага огромно разнообразие от възможности за удовлетворение на различните образователни, научни и културни интереси на преподаватели и студенти. Всеки, който е свикнал с традиционната закостенялост на някои от другите ни университети, изпада в културен шок, сблъсквайки се с тази университетска динамика.

- Етично отношение към студентите: Въвличайки студентите в общи с преподавателите изследователски екипи, се създават друг тип отношения на колегиалност и зачитане на студентските мнения. Така авторитарното отношение преподавател - студент се трансформира в отношение на взаимно зачитане. Неслучайно на стената на един български университет студентите бяха написали: "Образованието е насилие!". В НБУ също има образователно насилие, то е неизбежно, но е поднесено в много по-омекотени и демократични форми.

ЛиЛана: Щастлива съм, че нашият университет е един от малкото университети в България, който може да бъде наречен европейски. Още по-щастлива съм, че предразсъдъците, насаждани ни от едно отминало време относно частното образование, се изкореняват поне сред младите и има все повече студенти, които се запътват към НБУ.

Анита Касабова: Да не се боим от разнообразието, т.е. от различни идеи, теории, методи и личности.

Пламен Цветков: Най-много харесвам девиза на НБУ - Да не се боим от разнообразието. Като преподавател работя в НБУ от 1994 г. и мога да кажа, че още от самото начало никак си инстинктивно съм следвал този девиз. Едва ли не подсъзнателен е и стремежът ми да възпитавам свободни по дух и критично мислещи млади хора, здраво привързани

към общочовешките ценности на правата и свободите на личността, на толерантността и на свободата на духа.

Иво Д. Попиванов: Много харесвам мотото на НБУ: Да не се боим от разнообразието! То вдъхва усещане, че всеки може да бъде част от този университет и че всеки е добре дошъл. Всеки може да допринесе с нещо, в което е добър, за общността на университета. Да не се страхуваш от разнообразието за мен значи да приемаш другите безрезервно, без да ги осъждаш... Това означава да ги разбираш. Това качество - за съжаление, не е присъщо на всеки, а като се замисля, би било прекрасно, ако повече от нас го притежаваха. Така или иначе, и това е част от разнообразието. Страхотно е, че НБУ не ограничава студентите в избора им на направление, в което да учат. Всеки може да следва многобройните си интереси, стига да не се загуби някъде измежду тях, разбира се. Самият аз понякога записвам курсове от други програми и това ми помага да обогатя културата си в различни области, както и да развия - поне донякъде - алтернативна гледна точка за света.

Христина Янисова: Диалогичността между студенти и преподаватели, свободата да си любознателен, отговорността да направиш избор, да опитваш, да имаш самочувствие, да си активният, да си мотивиран, да се движиш, да не си инертен, да сътрудничиш, да си отворен, да търсиш... да намиращ, да не спиращ!

Бойчо Кокинов: Всичките :) Няма да ги изброявам, защото съм участвал в писането им.

Екатерина Михайлова: Създаването на усещане и умение, че средата, в която живеем, е плод на нашите собствени действия. Така университетът превръща студентите си в инициативни млади хора със силно развито съзнание за собствена отговорност. Основният принцип при моята работа със студентите е, че аксиоми няма. Всяка теза може и трябва да бъде подложена на дебат. Защото ако за един млад човек получените знания са важни, то още по-важно е да има своя позиция и да може да я защити в спор. Умението да се дебатира е дефицитно в българския публичен живот и по тази причина усилията на Нов български университет заслужават адмирации.

Рангел Гюров: Голямата свобода да преподаваш и твориш, когато знаеш, че имаш behind NBU, с back. Това е най-ценното, защото те прави отговорен и лоялен.

Юлия Юревич: УНИКАЛНОСТТА на всеки човек в университета, НЕОГРАНИЧЕНИТЕ възможности в обучението и създаването на БЕЗУПРЕЧНИ специалисти.

Георги Краев: Да не се боя от разнообразието.

Част петнайсега
Свободният университет

98. Ценностите. Нашите ценности са публикувани в Правилника за устройството и дейността на НБУ, т. “Основни положения”. Всяка от ценностите на НБУ носи в себе си реална история.

- Свобода на избора и отговорност
- Автономност на академичното изследване, изследователско любопитство и отвореност към света
- Непрекъснато учене
- Толерантност към другостта и развиване на разнообразието
- Лидерство, инициативност и иновативност
- Доблест и почтеност
- Социална ангажираност
- Управление и оценка, основани на данни и доказателства.

99. Колоната на историята. Кадри от историята на университета са показани върху една от колоните в новия библиотечен корпус. Като дърво на живота колоната символизира един от важните университетски принципи - съществуването заедно на старите и новите неща, на традициите и модерното - постоянното развитие и приемствеността на ценностите.

100. Нов университет за един нов свят. Образи и свидетелства. Така се казва книгата, която разказва за историята на НБУ. Името идва от академично слово на Сър Джон Даниел, произнесено в НБУ. Разказът преминава през празниците и войните на Университетския дневник, през първите документи на университета, през най-силните академични слова, носещи в себе си посланието за новия български университет: “отвори вратата си - за да влезеш в Новия свят и позволи на някой нов човек да влезе в твоя”. От този нов свят може да се научи още: дали любовта е като възпаление на очите, което човек си навлича от друг човек; защо още първите университети са извън градските стени; защо отказът възпитава вкус; коя е будителската общност - можеща да понесе многообразието на предизвикателствата; как една идея може да порасне само когато до нея се докосне въображението и интуицията; кои са преломните исторически моменти, с които само Хан Аспарух е наясно.

Университетът – особен свят на свобода

Нашата история е различна. Тя не започва преди няколко века, не започва дори и преди 100 години. Но тя започва с първото небе на демокрацията, с една “скрита програма”, която проф. Богданов си носел и която била като послание, съществувала в свобода и ред, хаос и устойчивост, гъвкава, с варианти, уважаваща индивидуалността на обучавания, очакваща да бъде надхвърлена и променена. През 1990 г. тя се превърнала в един невидим университет, от който през 1991 г. с помощта на различни хора, с указ и печат от Великото народно събрание се родил Нов български университет - университетът-проект. В този епизод от историята ни Евгений Дайнов вече бил “свободен революционер”, а ЛиЛана била само на шест годинки, целият университет имал около 2-3 компютъра, но си нямал сграда. Днес нашата история е надхвърлила 15-ата си година.

“Добрите университети не дават на хората готови отговори. Те обучават хората да задават въпроси - казва нашият Сър Джон Даниел, - хората стигат до разбиране чрез задаване на въпроси и проверка на отговорите по отношение на по-нататъшни въпроси. Ние винаги се опитваме да дадем на студентите няколко гледни точки към даден проблем и чрез задаване на въпроси да ги водим към решението коя от тях е най-задоволителна или пък - че нито една от тях не е достатъчно убедителна. Повечето от студентите отначало се разочароват от този подход, но в края на обучението си смятат, че им дава усещането за свобода”.

След 100 години ние вероятно ще бъдем като Хумболт, Фихте, Шелинг и Шлайермахер, ще бъдем като Годрик Грифиндор, Хелга Хафълпаф, Роуина Рейвнклоу, ще имаме право на каменни тронове пред нашия университет, след няколко века нашите различия ще са смешни като създаването на киното, телевизията, телефона, компютъра, но винаги различията ни ще носят усещането за особен свят на свобода.

Показалец на различията

Академия – 24, 37, 39, 67, 82
Антропология – 6, 15, 17, 43, 72, 75, 93
Археология – 23, 50, 72, 75
Аудитории/зали/лаборатории – 12, 21, 23, 24, 27, 31, 33, 34, 36, 39, 53, 82
Аула – 39, 65, 72, 79
Библиотека – 69, 79, 82, 84, 89
Бизнес – 5, 6, 11, 14, 29, 30, 34, 46, 49, 50, 51, 56, 57, 61, 62, 66, 73
Български център за отношения между хората – 66
Визия – 57, 89
Визуални изкуства – 11, 33, 37, 73
Виртуално обучение – 46, 65
Галерия – 52
Годишен доклад – 84, 85
Девиз – 4, 60, 80, 95
Департаменти – 12-39, 62, 72
Дистанционно обучение – 6, 29, 30, 46
Европа – 13, 18, 19, 20, 29, 32, 39, 40, 48, 56, 59, 67, 73, 76, 77, 93
Египтология – 7, 15, 19, 20, 33, 78
Език и литература – 32, 37
Избор – 4, 14, 16, 26, 38, 43, 44, 47, 52, 58, 88, 94, 96, 97
Издания/книги/публикации/поредица – 4, 11, 16, 19, 22, 23, 27, 41, 59, 62, 63, 73, 74, 77, 79, 87, 93, 98, 99
Изкуства – 33, 34, 36, 37, 44, 52, 76, 89, 90
Изследвания – 16, 37, 53, 62, 66, 72, 78, 82, 84, 90
Изящни изкуства, дизайн, архитектура – 34, 53, 72
Икономика – 29, 30, 43, 51, 72, 73
Индивидуална програма – 43, 45
Интеграция – 23, 77
Интердисциплинност – 24, 43, 44, 90
Информатика и компютърни технологии – 17, 20, 21, 24, 32, 35, 37, 44, 43, 53, 66, 72, 95
История/История на културата/История на НБУ – 2, 13, 22, 23, 24, 26, 28, 47, 62, 72, 74, 75, 82, 97, 98, 99
Какво трябва да знаят студентите на НБУ? – 44
Карьерен център – 52
Каталог – 44, 54, 65, 82
Киножуб – 14, 34, 52, 80
Когнитивна наука и психология – 6, 13, 17, 24, 39, 63, 72, 93

Конференции – 18, 22, 27, 32
 Кредити – 39, 43, 44, 45, 73
 Лекции – 39, 65, 72, 79
 Лого – 4
 Майсторски класове – 14, 39, 46
 Масови комуникации – 25, 39, 62, 72, 93
 Медикобиологични науки – 30, 31, 72
 Мейджър и майнър – 45
 Мениджмънт – 28, 29, 30, 50, 51, 77, 78
 Мисия – 2, 5, 15, 19, 20, 31, 90
 Мобилност – 43, 44, 45, 46, 76, 85, 90
 Модули – 26, 33, 44, 45, 46, 64
 Музика – 13, 35, 40, 53
 Настоятелство – 5, 11, 22
 Науки за Земята – 30, 72, 75
 Общественост – 5, 25
 Общност – 2, 14, 16, 17, 22, 49, 67
 Общобразователни курсове/Общо образование – 16, 22, 36, 43, 45, 70
 Оценяване – 47, 65
 Партньори – 76, 85
 Политически науки – 15, 26, 47, 49, 50, 72, 77, 78
 Почетни доктори – 6
 Почетни професори – 7
 Право – 27, 51, 72
 Практика – 48, 49, 50, 57, 62, 72, 73, 74, 90
 Предимства – 68
 Председател на Настоятелството – 5, 6, 16, 48, 72, 73, 99
 Преподаватели-практици – 39, 49
 Приоритети – 89
 Продължаващо обучение – 46, 78, 89
 Проекти – 13, 14, 22, 31, 32, 36, 37, 39, 41, 48, 51, 52, 54, 56, 62, 66, 68, 70, 85, 86, 90
 Публичен образ на НБУ – 85, 90
 Публична администрация – 28, 29, 72
 Пърформанси – 70
 Пътуващи семинари – 23, 75
 Разкопки – 24, 59, 75
 Разнообразие – 4, 60, 95, 96, 97
 Роботи – 15, 17, 63, 93
 Свобода – 2, 4, 9, 14, 16, 27, 32, 38, 59, 60, 72, 88, 91, 94, 95, 96, 97, 99

Семинари – 16, 19, 23, 24, 27, 43, 72, 73, 74, 75
Семиотика – 18, 39, 59, 72, 93
Система за качество – 59, 62, 84, 89
Спорт – 44, 64
Средиземноморски и Източни изследвания – 19, 72, 75
Стажове – 50, 52, 54, 62
Стипендии – 54, 66
Студенти – 11, 25, 35, 44, 45, 46, 47, 50, 52, 53, 54, 56, 59, 62, 63,
65, 76, 87, 90, 93
Такси – 78
Творчество – 62
Театър – 36, 51, 53
Телекомуникации – 9, 21, 51, 54
Теренни изследвания – 16, 51, 75
Технологии – 20, 39, 44, 64, 78
Тоги – 4
Толерантност – 66, 67, 68, 97
ТОП – 47
Университет – 2, 15, 43, 48, 62, 64, 66, 70, 75, 77, 79, 84, 89, 97,
98, 99
Университетски дневник – 11, 36, 74, 98
Управление – 5
Училище по мениджмънт – 51
Философия и социология – 32
Фондове – 48
Франкофони – 26, 76
Ценности – 2, 91, 97
Център за социални практики – 68, 93
Чужди езици и култури – 33
Школи – 39

Alumni – 90
Artes Liberales – 15
e-student – 65
www – 5, 41, 64, 65

